

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کتب قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کسبونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

شماره ۱۸۹۷

۴شنبه ۳۰ مرداد ماه ۱۳۳۰

سال هفتم

شماره مسلسل ۱۸۰

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۸۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه ۲۰ مرداد ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: پیراسته - مهدوی و ایریسم کار
- ۳ - گزارش آقای مکی در باب امور نفت و احتیاجات خوزستان
- ۴ - طرح و تصویب لایحه فوری اجازه پرداخت دو دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت دومامه مرداد و شهریور
- ۵ - طرح لایحه بیست میلیون ریال اعتبار جهت دفع سن
- ۶ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ده و پنج دقیقه صبح بریاست آقای نورالدین امامی (نایب - رئیس) تشکیل شد

(۱- تصویب صورت مجلس)

نایب رئیس - صورت غائبین

جلسه قبل قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه آقایان: یوسف -

شکرائی - علی اکبر امامی اهری - صکر

صاحب جمیع ناصرقلی اردلان - احمد ناظر

زاده کرمانی - عبدالرحمن فرامرزی -

غلامرضا فولادوند - محمد رضا آشتیانی زاده

امیر نصرت اسکندری - فتحعلی افشار -

قلامحسین فراگزلو - امیر قاسم فولادوند -

معین طاهری - حسین مکی - جمال -

امامی - طباطبائی - سلطان الملک

غائبین بی اجازه آقایان: محمود -

محمودی - حسین خاکباز - دکتر مصباح

زاده - خسرو فشقانی - عبدالعزیز سالار -

سندجوی - ابوالفضل تولیت - حسن اکبر
دکتر یوسف مجتهدی - ابوالفضل حاذقی
ابوالحسن رضوی - احمد - ورد آور -
محمد ذوالفقاری - سلطانعلی سلطانی -
صدر میرحسینی - جواد مسعودی - عبد -
العسین مجتهدی - دکتر کیان - مخبر
فرهنگ

دیر آمدگان با اجازه آقایان: شوشتری

محمد علی نصرتیان - دکتر احمد سید

امامی - علی بزرگ نیا - مجتبی دولت آبادی

تق الاسلامی هر کدام يك ساعت

دیر آمدگان بی اجازه آقایان: محمد

هراتی - محمد علی محمودی هر کدام

يك ساعت

نایب رئیس: - نسبت بصورت

جلسه گذشته اعتراضی نیست؟ آقای -
حائری زاده

حائری زاده - در جلسه اسبق در

مطایبه دفتر دختر شده بود در اینجا هم يك

همچو اشتباهات کوچکی دارد مثلا مرده مرد

شده بنده اینجا عرض کرده بودم ماسرکت

را باید مرده حساب کنیم اینجا مرد نوشته

شده است يك جای دیگر هست که هیچکدام

بیشتر از هشرهام نداشته باشند کده عشرش

حذف شده است دوسه جای دیگر هم از

این قبیل اشتباهات هست که در مطایبه شده

اینستکه اصلاحی در اینقسمت لازم دارد

تصحیح میکنم و میبندم به اداره تندنویسی

(در اینموقع همه ای از آقایان نمایندگان

مشغول صحبت بودند)

نایب رئیس - آقایان استدعا می -

کنم توجه بفرمائید که بنده بیانات آقا

را بشنوم بفرمائید -

حائری زاده - در جلسه گذشته يك

موضوعی را فراموش کرده بودم که عرض

برسانم و آن اینستکه در تاریخ ۱۴ مرداد

۱۳۳۰ عده ای از زنجانیان مقیم تهران در

منزل حضرت آیت الله آقای سید ابوالفضل

موسوی زنجانی اجتماع کرده بودند و

از آنجا این مشروحه را به مجلس شورای

ملی تقدیم کرده اند که قدر دانی از زحمات

جناب آقای دکتر مصدق و حضرت آیت الله

کاشانی میباشد که بنده تقدیم مقام ریاست

میکنم

نایب رئیس - آقای دکتر کیان

دکتر کیان - در جلسه گذشته بنده

راجزوغائبین بی اجازه نوشته اند آن جلسه

بنده يك شرحی نوشته بوسیله آقای نقیب

خدمت آقای رئیس داده بودم خواهش می

کنم که اصلاح بفرمائید

نایب رئیس - اصلاح میشود آقای

صدر زاده - در بیانات جلسه گذشته

بنده مختصرا اشتباهاتی دارد که تصحیح میکنم

و میبندم بتندنویسی

نایب رئیس - تصحیح میشود دیگر

نظری بصورت جلسه نیست؟ (گفته شد: خیر)

صورت جلسه قبل تصویب شد

(۴ - بیانات قبل از دستور

آقایان: پیراسته - مهدوی -

ایریشمکار)

نایب رئیس - با اجازه آقایان

نظراتی قبل از دستور را شروع میکنیم

آقای پیراسته بفرمائید

پیراسته - عرض کنم در جلسه

گذشته متأسفانه فرصت نشد که بنده نظرم

را راجع بقرضه دولت ایران از امریکا

بعرض برسانم فعلا راجع باین قرضه و لایحه

که تصویب شده است و خوشبختانه قرار

است که قرارداد های مربوطه آن بتصویب

کمیسیونهای بودجه و دارائی برسد تذکراتی

که لازم میدانم بعرض میرسانم اولاً بنظر

بنده سود سه و نیم در صد زیاد است و

آنطوریکه بنده شنیده ام در امریکا این

سود فقط بتجار درجه دوم یعنی بانکها

بتجار درجه دوم با این سود قرض میدهند

بعلاوه بنده توجه آقایان اعضای کمیسیون

های بودجه و دارائی را باین موضوع

جلب میکنم که ما باید اختیار داشته باشیم که

در صورت باز شدن اعتبار از هر دولتی که

ارزانتتر بما فروخت بتوانیم جنسمان را

بخریم چون آنطوریکه بنده شنیده ام

اجناس دولت انگلستان و امریکا باین نسبت

اینکه مزد کارگر در آنجاها زیاد است و

بعلاوه اینها بازار فروش در دنیا زیاد

دارند گرانتر از جاهای دیگر است همچنین

شنیده ام در بعضی ممالک صنعتی بزرگ مثل

آلمان و ایتالیا وزاین اجناس و محصولات خودشان را بقیه تمام شده هم حاضرند بفروشند و علتش اینست که میخواهند از بیکاری جلوگیری بکنند و بازم شنیده ام که دولت ایتالیا بدولت ایران بعضی از تجار پیشنهاد کرده که حاضر است پنبه خام بگیرد و در مقابل آن پارچه بدهد و فقط مزد کارگر بگیرد بنا براین من نمی گویم مطلقاً از آمریکا نخریه ولی بایستی يك ماده ای در آنجا بکنایه شود که در صورت تساوی قیمتها از آمریکا بخرند نه اینکه این اعتبار باز شود و ما مجبور بشویم که تمام کالاهای را که مورد نظر است به قیمت گهست از آمریکا بخریم خیر اگر دیدیم که دولت آلمان یا ایتالیا و دول دیگر با ارزانیتر بخرند این جنس را از آمریکا بخریم موضوع دیگری که میبایستی اینجا توجه داده شود یعنی حقش بود که در موقع طرح لایحه تذکر داده شود موضوع انتظاراتی است که ما از دولت آمریکا داریم متأسفانه با وجود وعده های مکرری که اینجا دولت ازبند از شهریور تا حالا با داده است تاکنون کوچکترین اقدام عملی برای کمک به ایران نکرده ما قبل از شهریور وضع بسیار مناسبی داشتیم اوضاع اقتصادی ما روبه بهبودی بود و ما توانسته بودیم بدون کمک خارجی اقدامات مفیدی بکنیم و ایران را از صورت قرون وسطائی سابقش در بیاریم و ما توانسته بودیم راه آهن بکشیم و کارخانجات وارر کنیم فقط نیروی ملت ایران و مساعدت ملت ایران بدون هیچگونه مجوزی فقط بحکم زور قوای روس وانگلیس و امریکا مملکت ما را اشغال کردند و وضع آرامش ما را بهم زدند هر چه داشتیم بردند حتی آذوقه ما را آتقدیر بردند که آقایان فراموش نکرده اند که مردم از گرسنگی میمردند و در مقابل اینها با يك لقب دادند و آتتم یل پیروزی بود فقط این لقب بود هیچ چیز دیگری ندادند در این مدت که ما تمام مصائب جنگ را تحمل کردیم ماشینهای ما را بردند کارخانجات ما را بردند وضعیت ما را بهم زدند و متوقع بودیم که دولت امریکا و دیگر متفقین قدر این خدمتی را که ما کرده ایم بفتح و پیروزی متفقین بدانند متأسفانه از جانب هیچ يك از متفقین که بایران توجهی نشد سهل است کارشکنی هایی هم برای ما فراهم آوردند هنوز هم ما گرفتار مسئله نفت هستیم و بکارهای دیگر نمی رسیم بنا براین ما انتظار داریم از دولت آمریکا که لافل با دولت ایران که سهم بسیار بزرگانی در پیروزی متفقین داشته است مثل مخالفانشان یعنی مثل کسانی که با آنها جنگ کرده اند و ما را یل پیروزی فرار داده اند که با آنها

جنگ بکنند با ما هم افلا مثل آنها رفتار کنند مثلا شنیده ام بدولت ایتالیا سه میلیارد دلار کمک بخواهند عوض شده است همچنین میبانی به آنها با شرایط بسیار سهل و ساده قرض داده شده است دولت ایتالیا یکی از دولی بود که با متفقین جنگ می کرد ما انتظار داریم لافل با ما مثل دولت ایتالیا یا یکی از دولی که با آنها جنگ کرده اند رفتار کنند و بنده مخصوصاً از اقامت موقت یکی از شخصیهای مهم امریکا در ایران استفاده می کنم و از ایشان انتظار دارم که اقدامات مؤثری بکنند که کمکهایی که سالها بایران وعده داده شده است عملاً شروع بشود ما در درجه اول احتیاج بنان داریم بهداشت و فرهنگ مردم ایران باید تأمین بشود تا از افکار مضمره ازینجه هائی که امروز ما را تعقیب میکنند جلوگیری شود ما اگر نان و بهداشت و فرهنگ نداشته باشیم اگر میلیونها تن بجهت ما بمیرند یا شاهی برای ما ارزشی ندارد هر ش دیگری متأسفانه با وجود وعده های مکرری که اینجا رویه صریح و بسیار روشنی داشته ام و هیچ وقت رویه پنهان نشده ابهامی نداشته و راجع بدولت آقای دکتر مصدق مکرر در مجلس نظر خود را عرض کرده ام مهندساً به بنده گفتند که تو با این دولت موافقی یا مخالفی می گویند که اگر مخالفی چرا از تمام مقدرات پارلمانی استفاده نمیکنی و اگر موافقی چرا انتقاد نمیکنی بنده در این مورد مکرر در مجلس تذکر داده ام ولی برای اینکه این تذکر نهائی باشد جواب تمام این پرسشها را بدهم قبلاً رویه خود را راجع باین دولت عرض میکنم مسئله نفت يك مسئله ایست که مورد اتفاق و علاقه تمام ملت ایران است (صحیح است) و بدون تردید تمام ملت ایران علاقه مندند و از شخص آقای دکتر مصدق پشتیبانی میکنند که این مسئله بفتح و صلاح و غیره دولت را تأیید میکنند و بلاواسطه ایراد و اعتراض هم بشخص ایشان ندارم برای اینکه ایشان يك مردی است که فقط برای این سرکار آمده اند که موضوع نفت را بفتح ملت ایران حل بکنند با این حال زنجور و با این حال ضمنی که ایشان آمده اند زمامدار شده اند غیر از مسئله نفت هم نباید از ایشان انتظار دیگری داشت و نمی توانند بکارهای دیگر رسیدگی بکنند مگر ایراد و اعتراض داریم مکرر همانطوریکه عرض کرده ام از کسانی است که خودشان را به آقای دکتر مصدق نزدیک میکنند همانطور که تا بحال بشام مراکز قدرت خودشان را نزدیک کرده اند و بدهم

خواهند کرد بنده چند روز پیش دیدم که یکی از وزراء در ماشین آقای دکتر مصدق السلطنه را گرفتند ایشان سوار شدند و یقین دارم که آقای دکتر مصدق السلطنه باین عمل رضی نداشتند ولی این آقای مصدق السلطنه کمال اعتماد را داریم و از آقای دکتر مصدق کمال پشتیبانی را میکنم تا ایشان بدانند که ما با تمام قوا هر قدر مضطر فیروز را میگردیم بعد از این هم در ماشین سایرین را خواهد گرفت اعتراض ما باینها است بنده و امثال بنده که ناظر رنگ برنگ شدن و هر روز بشکنی در آمدن این عده هستیم و میدانیم که از زمان پیشه وری تا بحال هر روز شکنی در آمده اند و به آقای دکتر مصدق هم خودشان را نزدیک کردند با همان وسایل که به نزدیک میکردند یعنی رشته تخصصشان این است ما نمیتوانیم با اینها کاری کنیم و عملی در آنها انتقاد می کنیم حالا چرا انتقاد بیشتر نمی کنیم برای این است که این اشخاص با وسائل تبلیغاتی که در دست دارند خودشان را در سیری پنهان کرده اند و هر کس را که از اعمال آنها انتقاد بکند آنرا بحساب مصالح کلی مملکت میگردانند بهترین تعریف جامع برای این اشخاص هر جاتی های سیاسی است ما اگر از اینها انتقاداتی حالا نمی کنیم باز برای اینست که به آقای دکتر مصدق نشان بدهیم که با وجود تمام ایراد و اعتراضاتی که باین دسته هست و با وجود اینکه ما از اعمال اینها اطلاع داریم با وجود اینکه صورت ریز سوه استفاده ایشان در دست بنده است مهندساً بخاطر مصالح مملکت که ما برای نفت ایشان را تأیید میکنیم انتقاد بیشتری نمیکنیم (نریمان- خواهش دارم صورت این اشخاص را بنده میدیدم چاپ کنند) بنده برای اینکه بدانند این اشخاص چه میکنند دونه اش را عرض می کنم (نریمان- صورت را هم بفرامائید چاپ کنند) چشم الان میگویم يك نمونه کوچک آن اینست که مملکت ما احتیاج به گرد - د - ت دارد اینرا بوضع نخریدند در نتیجه گرد - د - ت که هر تنی پانصد دلار یا شصت دلار قیمت داشته است حالا هر تن هزار و پانصد دلار قیمت دارد (قبه- زاده- آتتم دنت نیست) مملکت ما در حدود ۱۵۰۰ تن احتیاج دارد و هر تن آن ۱۵۰۰ دلار است و حضرت تعالی که وزیر دارائی هستید تفاوت قیمت را که هر تن پانصد دلار است حساب بفرامائید که چند میلیون دلار ضرر این بوده است و حتی بفرامائید آقای قبه- زاده این دیت هائی هم که آورده اند هیچ بدرد نمی خورد و غالباً اثر ندارد و بلاعلا بیک مسأله ای که آدم را دچار سرگیجه میکند بنده از دور و نزدیک میشوم که مسأله ای

فایز رئیس - آقای سعید مهدوی - بنده مطالبی دارم که مبتلا به مردم خراسان است يك قسمت راجع بسلولین است که هر روز مرتب راجع بآنها در اینجا صحبت میشود و متأسفانه هیچگونه اقدامی از طرف وزارت بهداری دولت بعمل نمی آید تقریباً يك ماه قبل چند نفر خراسانی بنده مراجعه کردند که مادر مرضیه بنده بوعلی بستری هستیم و در آنجا نسخه هائی با داده اند که اینها قیمتشان فوق العاده گران است البته بنده شاهد و ناظر هستم که مقدار زیادی از آن نسخه ها را آقای قرشی وجهش را پرداخت کردند ولی راجع باین موضوع بنده علاقه مند شدم که اصلاً بی رسم به بینم که در این مرضخانه دولتی که مرض را باید بفرامایند چرا دوا بهش نمیدهند اگر بنا بود تنها بفرامایند منزلش هم می خواهید رفتم پیش آقای وزیر بهداری يك توصیه ای کردم که بروم مرضخانه بوعلی و در آنجا تفصیل را بنده بگویند وقتی مراجعه کردم با آنجا دیدم موضوع صحت دارد و گفتند دوا های مسلولین بقدری گران است که برای ما تهیه اش مقدور نیست در صورتی که بنظر بنده تهیه دوا به قیمت ارزانتر برای دولت و وزارت بهداری خیلی آسان است و بفرض هم که گران باشد در مقابل جان بشر آتقدیر ارزش ندارد (دکتر جلالی - باید بودجه وزارت بهداری

را زیاد کنند) و آتتم در مقابل این افراط و تفریطی که ما در این دستگاه دولتی میبینیم. همچنین چهار نفر از این خراسانیها محتاج بکمک برداری بودند گفتند این کمک برداری منحصر است بیک نفر یا دو نفر در طهران نمیدانم چرا وزارت بهداری این دستگاه را خودشان نمی آورند بنده رفتم خدمت آقای امیر تیمور چون ایشان نایب رئیس جمعیت مبارزه با سل هستند و حاله ام که در هیئت دولت تشریف دارند استعدا کردم که يك توجهی بفرامایند ایشان مساعدتهای لازمه را فرمودند و توصیه هائی مرقوم فرمودند متأسفانه باز بهر کجا که مراجعه کردم گفته اند ما منظوریکه مرضخانه بوعلی گفته است این دستگاه منحصر است بدکتر شافقی و دکتر ملکی و بآنها هم که مراجعه شد يك قیمت فوق العاده زیادتری برای اینها گفتند و اخیراً هم يك توصیه گرفتم برای مرضخانه فیروز آبادی بآنها هم مراجعه کردم آنجا هم این دستگاه همسک برداری را نداشتند و بنده آنها را فرستادم ببیمارستان بوعلی و از آنجا نوشته اند که برای هر کدام از اینها ۲۰ تومان برای عکس برداری لازم است و این مبلغ را هم شما باید بدهید و از جای دیگر عملی نیست

اینرا بنده قبول میکنم ولی با قبول کردن من و پرداخت این وجه علاج درد مسلولین نمیشود چون تعدادشان که چهار نفر نیست باید دولت بنشیند يك فکری بکند اولاً جلوی سل را يك طوری باید بگیرند و مبارزه بکنند که مومد از ابتلای باین مرض مصون بمانند و وقتی هم کسی مسلول شد باید معالجه کنند الان در دنیا مرض سل معالجه میشود متأسفانه این مرض بیشتر مربوط بطبقات فقیر است نباید همین طور بود این راجع بسلولین بود که عرض کردم یکی دیگر که مربوط بجناب آقای وارسته است موضوع راه آهن خراسان است برای راه آهن خراسان بنده بخاطر دارم از روز ورود که نمایندگان خراسان مجتمع شدند اولین حرفشان تصمیم باین بود که راجع براه آهن خراسان اقدام بکنند و جداً از دولت های وقت بخواهند یاد دارم دولت اولی که ما آمدیم اینجا بدولت آقای مساعد بود تمام نمایندگان خراسان مجتمعاً رفتم در هیئت دولت مذاکره کردم و بدهم مساعدت شنیدیم و در تمام این مراحل که با چهار جوت بدهم ما ماندا کرده کردیم اتفاقاً مطالبی که ما راجع براه آهن و زیارت مشهد میگفتیم و گزارشهای خیلی زیادی که در هیئت دولت بود می رساند که این عمل و اتمام راه آهن خیلی منفعت دارد

در حکومت آقای منصور الملک چون آقای منصور الملک مدتی هم رئیس برنامه بودند استفاده کردیم و دستور خرید صد هزار تن ریل را از ایشان گرفتیم متأسفانه صد هزار تن ریل با اینکه در آن موقع ارزان بود ۳۵ هزار تنش قرضی بود و قرار بود ۶۵ هزار تن را هم سازمان برنامه اطلاع بدهد متأسفانه کوبا با يك اشکالاتی در کمسیون برنامه مواجه شده بود و وقت گذشت و ۶۵ هزار تن ریل از بین رفت و با از بین رفتن آن و بالا رفتن قیمت ریل يك مبلغ زیادی در حدود چندین میلیون تومان تفاوت قیمتش است حالا این سهل انگاری هم از کجا و در کدام دستگاه شده اینهم معلوم نیست در حکومت آقای رزم آرا هم يك دجبتی راجع به زیر سازی راه آهن و تکمیل این راه شده که وقتی ریل برسد معطل نباشند ایشان کمک کردند با اینکه اشکالات زیاد بود و در این قسمت باید یاد آور شوم که ما در هر کجا که اقدام میکردیم اثر یسای نمایندگان آذربایجان هم بود و کمک های زیادی هم آقایان نمایندگان آذربایجان با همکاری چون این جریان فقط مربوط به راه آهن خراسان نیست مربوط براه آهن آذربایجان و خراسان است در آنجا باینکه مواجه با اشکالات وزیر دارائی وقت رئیس برنامه و رئیس بانک ملی شد بخاطر دارم باینکه مزایا و منافعی در حدودی آنجا گفته شد مرحوم رزم آرا گفتند که آقا مسئولیتش با من و مسئولیت من این پول را بدهید و بانکم مجبور شد و پرداخت حالا يك اشکال دیگری است که اگر این راهم وزارت دارائی موافقت بفرامائید باز ما میرویم سرخانه اول یعنی باز ریل به دم کار نمیرسد موضوع اینست که پول هم دادند و موافقت هم فرمودند ولی وزارت راه و سازمان برنامه واقعا نمیتوانستند بکنند چند روز پیش بن فرمودید بنده بسازمان برنامه مراجعه کردم و معلوم شد که اینها از تأمین بعدیش وحشت دارند یعنی محلی برای پرداخت وجه ندارند تا بیکروزی به میت نمایندگان آذربایجان و نمایندگان خراسان رقیمت بسازمان برنامه در آنجا بالاخره باین جا رسیدیم که باید طرحی تقدیم مجلس بکنیم آن طرح تهیه شده ۵۷ نفر هم امضاء کرده اند که عوارض گمرکی از این ریلها گرفته نشود حالا چرا این عوارض گرفته نشود؟ برای اینکه این بودجه و این راه آهن مال دولت است پولی هم که باین حساب می آید و گرفته میشود مصرف همین کارها باید شود اگر بخاطر مبارکاتان باشد در سال ۱۳۱۹ در زمان شاه فقید مرض ایشان رسانیده بودند که هواند قند و شکر و جای حکاف مخارج

ساختمان راه آهن را نمی کند ایشان فرموده بودند که از محل دیگر تأمین بکنید در هیئت دولت مطرح شده بود و قرار بر این شد که تبصره ای پیشنهاد شود که چون این هواند کم است از بودجه مملکت برای ساختمان راه آهن گرفته شود این از نقطه نظر کمک ساختمان راه آهن بود متأسفانه بعد از شهریور ماه ۲۰ که تا حال ۱۱ سال است دولت بیش از ۳۰۰ میلیون تومان بابت عوارض قند و شکر و جای گرفته است و اگر درست رفت بفرامائید بیش از ۳۰ میلیون تومان مصارف ساختمان راه نشده است و این مسئله فراموش شده است و اگر يك تقاضائی ما میکنیم که در حدود ۵۰۰ میلیون تومان که حد اکثر عوارض گمرکی میشود اینرا از جناب آقای وزیر دارائی استعدا میکنیم صرف نظر بفرامائید گذشته از کمکی که به آذربایجان و خراسان میکنید این صوابی هم دارد چون بنده بخاطر دارم سابق يك اشخاصی غیر می آمدند راه می ساختند برای اینکه مردم بتوانند مسافرت کنند شما الان این موقعیت برایتان پیش آمده که میلیونها مسافر و زائرین در سال برای مشهد مقدس داریم و شما نمیتوانید اینکار را انجام بدهید و اینها را دعا گوی خودتان بکنید این قدمی که اول توسط شما برداشته شده است این موافقت را بفرامائید با آقای وزیر راه یا سازمان برنامه این قضیه راحل کند (صحیح است) مردم از ما تقاضا دارند انتظار دارند وقتی راه آهن خراسان ساخته نمی شود و بندهم اینجا چیزی نمی گویم و سایرین هم نمی خواهند تظاهر بکنند اینجا متعکس می کنند که نمایندگان هیچگونه اقدامی نمی کنند در صورتیکه بطوریکه تا بحال آنچه که دیده شده تأثیر ندارد و مورد توجه واقع نمی شود صحبت ریش این تریبون است و بنده مکرر آمده ام مذاکره کرده ام این دغه کار باستخوان رسیده است که آمده ام اینجا این تظاهر را میکنم و خواهش میکنم در این موضوع توجهی بفرامائید و موافقت بفرامائید که ما به نتیجه برسیم دیگر راجع بسلولین که عرض کردم در مشهد آسایشگاهی بر اثر اهتمام صد الاشراف و چند نفر اشخاص خیر ساخته شده و راه آن اخیراً اقدام به اسفالت شده است و بر اثر تصمیمی که شورای مشهد نشسته اند و گرفته اند کسری که دارد یلی در بزرگراه و کیل آباد و طرفه است که در حدود ۵۰ هزار تومان خرج دارد اینرا خواسته اند که ما اقدام بکنیم و تقاضا کنیم که جناب عالی هم در هیئت دولت اقدام کنید مطرح بفرامائید که توجهی شود و سازمان این وجه را بپردازد و یکی دیگر

هم راجع به پول هائی است که برای شهرستان سازمان برنامه تخصیص داده است اینها تا بحال از حرف تجاوز نکرده فکری بفرامائید بلکه اینها هم يك صورت عملی بخردش بگیرد البته در این موقع فوق العاده در شهرستانها این وجه مؤثر است تلگراف هم از زنجان توسط آقای ناصر ذوالفقاری رسیده است از طرف آموز کاران که پیشنهادی هم کرده اند که در موقعیکه پیشنهاد فرهنگ در مجلس مطرح خواهد شد در آنجا ۷ سال مدت برای خدمت تعیین کرده اند نمی می کنند ماده ۱۵ قانون تعلیمات اجباری اصلاح شود باز عایت ۵ سال سابقه باخذ پایه رسمی نائل شوند مراسله دیگری هم راجع به کارمندان راه آهن زنجان است که وسیله آقای ذوالفقاری فرستاده اند آنهم از کمک حقوق و مدد معاش گله کرده اند که چرا این قسمت را تأمین نکرده اند در شب در روزنامهها خواندم که آقای هریس در آذربایجان وعده داده اند راجع براه آهن آذربایجان کمک کنند بنده استعدا میکنم آقایان نمایندگان آذربایجان در این موقع با ما رفاقت بکنند با ما مساعدت بکنند شاید در این قسمت هم کمک شود و ما هم استفاده بکنیم

نایب رئیس - آقای ابریشم کار - باینکه کشور ما خود گرفتار يك مخمصه است و در معرض یکی از مشکل ترین امور حساس و حیاتی قرار گرفته متأسفانه در مسابقه ما کشور نوجوان و مسلمان پاکستان گرفتار يك مخمصه بزرگتر و زور کونی قرار گرفته البته کشور و ملت ایران از هر حادثه ای که در مالک هم جوار رخ دهد نمی تواند بحال بی اعتنائی بگذرد خصوصاً که موضوع حادثه بغلاف حق و انصاف و یا مخالف صریح منشور آتلانتیک و قوانین بین المللی بوده و مربوط بیک کشور مسلمان باشد من از دولت معجوب خود می پرسم که در موضوع ترکز قوای هندوستان در مرزهای پاکستان یا بالعکس در موضوع کشمیر چه اقدام اصلاحی در جلو گیری از بروز حادثه و چه اقدامی در حل مسأله آمیز و متعصانه نسبت به موضوع کشمیر کرده است ملت ایران نمی تواند در قضیه مهم و مربوط بیک دولت مسلمان لایقید باشد مادر دم و شادی کشور و ملت پاکستان شریکیم و در عین حال به کشور و ملت هندوستان با سابق برادری دوستی چندین هزار ساله بسیار علاقه مندیم برای هر فرد و شخصی وجود این اختلاف و عدم اصلاح آن مضر و مورد شگفت است ما انتظار داریم حکومت فهیده هندوستان علاوه بر تجارب دوست ساله از نتایج زور کونی و اتکاء بقدرت خصوصاً از این دو جنگ اخیر عبرت گرفته و به اصول منشور آتلانتیک و قوانین جهانی البته سرتسلیم و رضا فرود آورده و

باملت پاکستان وارد نما کرده شده و بطور برادرانه قضیه را حل نماید البته حضرت آیت الله کاشانی نسبت به اصلاح بین پاکستان و هندوستان دعوت فرمودند و ماه مه متشکریم امیدواریم که اوامر ایشان مورد نظر هر دو کشور بوده باشد و این مطلب بجای برسد که احتیاج به زور خورد اسلحه‌های نداشته باشد و هم بطوری که ماهه نسبت بملت پاکستان هلافتند مستقیم امیدواریم هیچگونه صدمه و ضرری به مسلمانانی که فعلاً در هندوستان زندگی می کنند و داناتا شکایت میکنند نرسد و این شکایت آنها موقوف و بر طرف شود بنده از جناب آقای مکی از طرف اهالی خوزستان تشکر می کنم که نسبت به عمران آبادی خوزستان پیشنهاداتی کرده اند و مذاکراتی کرده اند ولی متأسفم که جناب آقای وزیر فرهنگ تشریف ندارند آقایان وزارتانی که تشریف دارند عرض میکنم واستدعا می کنم ایشان هم توجه بفرمایند آگاه باشند که در خوزستان این خوزستانی که ماه از آجور امید از خوزستان داریم فرهنگی ندارد در اهواز که مرکز استان است اسما ل دوتا از خانه های مدارس خالی شده است شاگردان این دو مدرسه را می برند تمجیل می کنند به کلاسهای دیگر و بالینکه کلاسهای اول راهنمایی زدن ندارد و باید ها کرده های این کلاسها را اصلاً ببرند جای دیگر نمی دانم با اضافه شدن شاگرد با وضع کلاس چگونه میشود بنده دوسه بار اینرا گفته ام و تعجب میکنم که آقای وزیر فرهنگ چرا این مطلب را باخونسردی تلقی میکنند الان دوتا از خانه های که مال مردم است پول قابل توجه که هیچ اصلاً اجاره نمیدهند اینها مشرف بخرایی است رفته اند از شاگردان بطور اعانه پول جمع کرده اند که اینها را تعمیر میکنند آبیست دولت و وزارت فرهنگ سؤال میکند که از معطلین پول جمع کنند برای اینکه مدرسه را تعمیر نمایند در صورتیکه این خانه ها مال و ملک مردم است البته این صورت خوبی ندارد بنده استدعا میکنم مخصوصاً از جناب آقای وزیر دارایی و وزیر کشاورزی که این را مخصوصاً به جناب آقای وزیر فرهنگ تذکر بدهید نمی شود بلکه خوزستانی اوضاع فرهنگش باین خرابی باشد خوب بنده بجای اینکه بیایم پشت تریبون در تعلق قبل از دستور موضوعی را بگویم داد بزنم استدعا میکنم والیتصدای من محسنان است بگوش اهالی خوزستان برسد و بگویند ابریشم کارم چیزی گفت ولی اینها نمیرسد می شود و نه این برای چه هائی که الان دچار طعمه سل هستند چاره میشود خدای من شاه است در مدارس اهواز در هوای باین گرمی یکماه بیست

۴- گزارش آقای مکی دریاب امور نفت و احتیاجات خوزستان

نایب رئیس - نامه ای از آقای صالح رئیس هیات مختلط نظارت اجرای قانون نفت رسیده که با اجازه آقایان قرائت می شود

(بشرح زیر قرائت شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی
جناب آقای حسین مکی نماینده محترم و عضو هیئت مختلط که مدتی است بنشیندگی از طرف این هیئت در خوزستان انجام وظیفه مینمایند برای مصالحه بهرمان آمده و می خواهند گزارشی از احوالیات خود را بر عرض مجلس شورای ملی برسانند چون فرار است همین دو روزه بخرمشهر مراجعت نمایند خواهشمند است برای جلسه فردا (یکشنبه ۲۰ و ۲۰) اجازه صادر فرمایند - رئیس هیئت مختلط - الهی صالح

نایب رئیس - آقایان اجازه می فرمایند ایشان چند دقیقه گزارش بدهند و بموارد دستور میشویم (بنشیندگان - صحیح است)
فرمایند آقای مکی - بنده قبلاً وظیفه خود میدانم که از همکاران برجسته گرامی که در روزی امروز نسبت باین بنده ابراز مهر و محبت فرموده اند و نسبت بوظیفه ای که از طرف مجلس شورای ملی بعهده اینجناب گذاشته

روز دیگر که مدارس تشکیل میشود در نوبی اطالی یک اطافهای بزرگ که مدارس دارند که اینها گنجایش ۶۰۰۵۰ نفر بیشتر ندارد ، پانصد شهصد نفر نوبی آنها جامیده اند . این نمیشود مردم را نمی شود همینطور تا آخر والی الاید ریشخند کرد در این موضوع روزانه تلگراف می کنند الان هم جمعی آمده اند از خوزستان ۱۰ نفر ۱۵ نفر مخصوصاً برای اینکار آمده اند بالاخره باید جوابی بآنها داد و آنها را امیدوار کرد . این عرض بنده در این خصوص بود اما نسبت به تلمبه های آب امیدوارم که در مورد تلمبه های آبی جناب آقای وزیر دارائی باین کار توجه فرمایند این خوزستانی هائی که آمده اند اینجا منتکف شده اند و هر روز عده از آنها در وزارت دارائی هستند و کار آنها هنوز انجام نگرفته یکسر و صورتی بکار آنها بدهید چون یک سرمایه عده در گمرک معطل مانده اینها را آورده اند برای عمران و آبادی برای بدست آوردن گندم و جو ، برای خوراک مردم ما که اینجا نشسته ایم از اینکه این تلمبه ها بنام توی گمرک و مردم اینطور بنامند چه فایده دارد؟ اینرا استدعا می کنم توجه بفرمایند که تحت امرهای یا تحت تصویب نامه ای مال مردم از گمرک بیرون بیاید و بنده هم راحت شوم

شده بود قدرانی و اظهار محبت فرمودند کمال تشکر را ابراز کنم در بدو هرایش خودم ناچارم بر عرض مجلس مقدس شورای ملی و ملت ایران برسانم که موفقیتهای هیئت مدیره موقت در خوزستان و همچنین مأمورین نظارت در اجرای قانون خلع ید مرهون احساسات و فداکارها و از جان گذشته های خود اهالی متکشف خوزستان بوده است زیرا اگر آنهمه احساسات ابراز نمیشد اگر تمام خوزستان ، تمام مناطق وقت خیز آنطور یکصد و هشتاد هیئت مدیره موقت و مأمورین نظارت در اجرای قانون خلع ید را تقویت نکرده بودند عمال سابق شرکت نفت اینطور مرعوب نشده بودند چون نه سیاهی داشتم نه سر سینه داشتم نه قدرتی داشتم قدرت ما با زوان توانای کارگران خوزستان بود افکار عمومی مردم خوزستان بقدری شدید بوده است که واقفاً بهتر اینست که انسان توصیف نکند و در مقابل آنهمه احساسات سکوت اختیار کند زیرا هر قدر بنده بخواهم راجع باین مورد هرایض بکنم با حق مطلب ادا نشده است و من نتوانستم ام یکی از هزار را بر عرض مجلس مقدس شورای ملی برسانم بنابر این موفقیتهای خوزستان مرهون اهالی ستم کشیده خوزستان بوده است و دلیل هم داشتند زیرا آنها ۵ سال تا زبانه استعمار را خورده بودند و سنگینی زنجیر اقتصادی و سیاسی را بر گردن داشتند بنابر این در چنین موقعی نمیتوانستند خود داری کنند و بایستی عرض کنم که اگر تقویت نمایندگان محترم مجلس شورای ملی نبود مسلماً ما پیشرفت نمی کردیم مجلسین ایران در تقویت اینکار و در تقویت لواحق مفید و تقویت دولت که مأمور اجرای خلع ید بوده است و همچنین مأمورین خودشان که مأمورین اجرای خلع ید بوده اند در خوزستان و بخوزستان اعزام کرده بودند هر قدر ممکن بوده است از تقویت مجلسین مایر خوردار بودیم و این تقویت و حمایتی که مجلسین ایران کرده است مسلماً در پیشرفت امور خوزستان عامل بسیار مؤثری بوده است (صحیح است) و همچنین ناگفته نباید گذاشت که کلیه ساکنین این کشور از هر گوشه و کناری در پیشرفت منویات مجلسین ایران که بصورت قانون ملی شدن صنعت نفت در آمده بوده خودداری نکرده اند و این اتحاد عمومی و وحدت کلمه ای که در سراسر ایران بوجود آمده بود نتوانست باین اندازه موفقیتهای نصیب ملت ایران و مجلسین ایران بنماید آقایان بنده میگویم بعنوان مغر کبیسون پشت همین تریبون عرض کردم که کاری را که ما میکنیم اگر خداوند توفیق عنایت فرماید و بصدقه تمت آبادی محروم بوده است - پنجاه سال در

تخریب آن کوشیده اند برای آبادی خوزستان مدتها وقت لازم دارد. خوزستان خیلی عقب است و خیلی سریع باید پیش برود (چند نفر از نمایندگان - همه جای جنوب خراب است) من تصدیق می کنم تمام جنوب ایران خراب است. بوشهر خراب است بندر عباس خراب است. بندر لنگه خراب است. تمام جنوب خراب است. کرمان خراب است. فارس خراب است این خرابی دلیل داشته است. بنده روزی که بخوزستان رفتم تصور نمی کردم این منطقه زرخیز که روزی از یرنعت ترین نقاط ایران بوده است و مورد توجه سلاطین ساسانی و سلاطین عظیم الشان ایران بوده است اینطور مغر و ویران شده باشد روزی که آقای هریس تشریف آوردند بنده روی آن عمارت بلند تصفیه نفت که ارتعاش از تمام اینبه شرکت نفت زیادتر است با چشم و دست بایشان نشان دادم و گفتم آن طرف کارون خاک عراق است ملاحظه بفرمایید کیلومترها در عرض و آنچه در طول رودخانه ادامه دارد آباد و بندر خرم است و استدعا میکنم خردتان هم با هوایمان اینجا را رویش پرواز بکنید و آنوقت بدانید که ملت ایران در ملی کردن صنعت نفت خودش معوق بوده است یا نه؟ و آبادی در قرن بیستم می شود یک ملتی را توی آن چادرها و توی آن حلیه ی قراصه ای که بر میدارند خانه های بشکل گور می سازند و توی آن خانه ها چند نفر زندگی میکنند می توان سکنی داد گفتم قرن بیستم برای بشر نیک آور است که اینطور کارگر شرکت نفت سابق زندگی میکرده است اینجا نه تنها کانون فقر و انقلاب است اینجا کانون سل است کارگران اغلب مبتلا بتراح مستند آمار بندر بوشهر ، بندر عباس ، بندر لنگه و تمام بندر را بایشان گفتم آقای سرانندی که مدتی است انداز فارس بود ایشان هم حضور داشتند و تصدیق کردند که بنادو ایران خالی از سکنه دارد میشود. بنده گفتم که مردم از ماههای مرداری که جز و مدد دریا بکنار میریزد از تراق میکنند و ستر هورت ندارند بایشان گفتم میدانید برای چه اینطور شده برای اینکه همه برای بگان با دوزی چهار تومان با هشت - نه هاله برای شرکت سابق نفت کار کند این اوضاع خوزستان است و اوضاع جنوب ایرانست. بنده اعلام خطر میکنم بنشیندگان محترم که برای جنوب ایران یک فکر جاهلی بکنند مخصوصاً بآن احساسات لطیف و بی شائبه ای که از طرف مردم جنوب ایران دیدم یک مردمی که نان شب ندارند بخورند و میروند چهار تومان قرض میکنند بچم ایران میگردند و می آورند روی حلی خودشان میزنند باین احساسات باید پاسخ مثبت بدهیم. اگر باین احساسات پاسخ مثبت ندهیم این

احساسات میترسم رم بکنند و آنوقت خدای نکرده هوا فوب خوبی نداشته باشد. بهین نظر بنده بالینکه وظیفه ام نبود که در کنار های عمرانی و آبادی خوزستان اقدامی بکنم ولی چون حسن نیت آقای دکتر مصدق را میدانستم و چون من توجه آقایان نمایندگان را میدانستم و حتی عده زیادی از آقایان محترم خوزستان مشهوداتی از این بنادر جنوبی و خوزستان دارند همه نوع کمک خواهند کرد. بنده این قدام را با اجازه آقایان کردم بوسیله تلگراف و همچنین در چند هیئت دوات حضور پیدا کردم جزئیات مسائل را بر عرض رساندم و انصافاً هیئت محترم دولت هم با آغوش باز، تمام عرایض بنده را با کمال تأثر تصدیق کردند و دستور مساعدت را دادند و شب هم با بنده در جلسه هیئت دولت شرکت کردم شخص آقای نخست وزیر تا کیدات زیاد کردند که با کافه برای آبادی جنوب و خوزستان و آبادان سد کارخانه و اینها سازید با همدل بسازید و اعتباراتی هم که لازمه است برای اینکار بدهید بالینکه آقای دکتر مصدق میدانید که مرد ضعیف الزاج و علیی است معذرتا گفتم خودم می آیم بخوزستان هر گاه وجود من ضرورت پیدا بکند برای عمران و آبادی خوزستان خودم حرکت میکنم و بانجا می آیم و برای اینکه شخصی مورد اعتماد نظارت بکنند در پیشرفت جنوب ایران و عمران و آبادی خوزستان جناب آقای امیر تریور را انتخاب کردند و یک کمیسیونی از طرف مجلس انتخاب میشود و بنده هم باین حسن انتخاب را در جلسه هیئت دولت به ایشان تیریک گفتم و با آقایان وزرا هم بالین خشنی گفتم آقایان ما با حرف نمیخواهیم عمران و آبادی درست کنیم مامی خواهیم صلا و تمهاتاز فردا مشاهده کنیم آثار عمران و آبادی را (مهدی ارباب - احسن بلوچستان را هم بفرمایند) بلوچستان هم جنوب ایران است همه جا جنوب ایرانست من برایم جنوب و شمال ندارد . آذربایجان ، جنوب ایران خراسان تمام اینها خاک ایران است. بنده هر یک و جیش را بایک وجب دیگر ترجیحی برایش قائل نیستم (احسن) ولی چیزی که هست اینست که پنجاه سال است خوزستان و جنوب ایران از نعمت آبادی محروم بوده باید تراخ از بین برده شود خیلی تأسف است که بنده باید عرض کنم که اگر کسی میخواست یک لوله ۶ متری در کارون بگذارد و آب ازش تهیه کند و چهار تا درخت بگذارد فوراً شرکت سابق راهش را میکشید و میگفتند است که آب کارون باین میروند و ما کشتجانی نمی توانیم بکنیم بطور آن و در کارون که دولت عراق است می تواند آنهمه تلمبه بگذارد و سبز و خرمنش بکند آنجا آب کارون نیرفته باین؟ قطره ای اشک از اینطرف یک لوله بگذارد

آب کارون نیرفته باین برای این بوده است که مردم بیکار در خوزستان زیاد باشد - چهارم ای جز عملگی برای شرکت نفت نداشته باشند و بنده با توجهی که از طرف نمایندگان محترم می دانم نسبت بخوزستان هست برای خوزستان یک آتبه روشنی و درخشانی را پیش بینی میکنیم خوزستان آن طوری که بنده استنباط میکنم روح ایرانست رودخانه به آن وسیع از خوزستان عبور میکند که ممکن است با مختصر توجهی میزان محصول آنرا بجائی رساند که تمام آذوقه ایران را بدهد.
آقای هریس از من پرسید که چرا سد نمیسازند برای خوزستان؟ بنده بایشان پاسخ دادم سد سازی پول و عواید سرشاری می خواهد .
آن مردمی که توی چادر زندگی می کنند و هشت نفر را باید نان بدهند دیگر استطاعت مالیات را ندارند که مالیات بدهند که سد ساخته شود و باید از جای دیگر کمک بابتجا بشود .
دنیا بایستی از لحاظ بشر دوستی کمکهای معنوی بملت ایران بکنند و بنده با آقای هریس عرض کردم که آقای هریس ما از آمدن شما خوشوقتم و از آمدن هر شخص مورد احترام بخواهیم خوشوقت خواهیم بود که بیایند مشاهدات خودشان و با بروند بملت های خودشان بگویند (صحیح است) که اینملت در ظرف پنجاه سال چه کشیده است هر کشوری که شخصیت درجه اول بسوی ایران اعزام کند برای دیدن این مناطق بنده حاضرم که قدم ایشان را روی چشم خودم قبول بکنم تا بتوانیم با کانون فقر و بدبختی و انقلاب مبارزه کنیم ملت ایران نمی تواند روی پای خودش بدون توجه بجنوب و شمال زندگی کند . برای ما این موضوع کمال اهمیت را دارد که ملت میخواهد روی پای خودش زندگی بکند و ما میخواهیم دنیا اگر میخواهد با کمک کند کمک معنوی بکند و دخالت در سیاست مملکت ما نکند یک موضوع دیگری که خیلی اهمیت دارد بنده بر عرض آقایان میرسانم .
شرکت سابق نفت سالی ۱۲ میلیون لیره از بابات حق عبور بندر از کشتیهای که می آمدند از بندرهای ایران با بگیرند از حساب ایران کم میکردند و بدولت عراق می پرداخته که دو تا کشتی شن کش در وهانه خلیج شن کشی کرده است در صورتی که بندر مشور داشتم و ما می توانستیم دیناری را نپردازیم .
تمام هایدی ما ۲۲ میلیون لیره در سال نبوده ۱۲ میلیون لیره توی جیب دولت عراق میرفت برای اینکه ما را در فقر و بدبختی نگاهدارند و نگذارند که ملت ایران نفس بکشد . خوشبختانه به این

روزگار بدبختی و یریشانی خانه داده شد و من امیدوارم که از روز ۲۹ اسفند خورشید سعادت ایران در افق بسیار خوبی طالع شده است و با این نور سعادت مملکت ایران که تا بنده من امیدوارم که بسیار نزدیک باشد که ما جشن سعادت ملت ایران را بگیریم و همه ساله در آن روز بنام سعادت ملت ایران یک جشنی برپا کنیم (انشاء الله)
این روحیه مردم خوزستان بقدری خوبست که این روحیه در کشورهای همجوارمان تأثیر داشته است .
مثلا بنده ناچارم از لحاظ حقیقتی بر عرض مجلس برسانم که بکنند پاکستانی از بنده وقت ملاقات خواست . این پاکستانی عضو جبهه شرکت سابق نفت بود وقتی بنده اورا دیدم یک پاکتی بنده داد ، توی این پاکت سیصد تومان اسکناس و تومانی بود و گفت که من شنیده ام که دولت آقای دکتر مصدق ممکنست در مضیقه مالی قرار بگیرد و من این اندوخته ام است که برای آتیام نگه نمیدارم و ترجیح میدهم که این پول را در راه یاره کردن زنجیر اسارت و استعمار ایران بپردازم اگر ایران این زنجیرا باره کند ملت پاکستان هم میتواند از حمایت ایران برخوردار باشد .
من صورت این پاکستانی را بوسیدم و سیصد تومان را قبول نکردم و بایستی این احساسات را در دنیا بگویم و برای آن ارزش قائل بشویم و همینطور ملت عراق کاملاً خواهان عظمت و استقلال ملت ایران است .
ملت عراق حسابش با نوری سعید دوات عراقی ها آنجا خیلی نزدیک هستند دائماً اینطرف و آنطرف می آیند و میروند و تمام سخنرانیهای حزب استقلال عراق تماش حیات از حقوق ملت ایران است این در دنیای امروز که کشورهای اسلامی دارند با هم متحد میشوند بسیار اسباب خوشوقتی ملل اسلامی و ایرانست
آشنیانی زاده - نوری سعید هم جانش در خطر است .
هکی - انشاء الله یک خلیل طهماسبی هم آنجا پیدا میشود . برای خوزستان تصمیم گرفتند که مقداری تلمبه تهیه شود ، امروز هر سدی که بخواهند بسازند اگر عملاً شروع بکنند و از روی کافی شروع نکنند ، هر سدی حداقل ۵ سال طول میکشد تا استفاده اش بمرم برسد . برای اینکه بتوان زود تر استفاده از آب رودخانه ها کرد باید تلمبه های از یک کارخانه بخرند

فیلا هم يك تعمیر خانه تلمه دائر کنند و این تلمه ها با اقساط طویل المدت بین کشاورزان قسمت شود و در قیمت سوخت آنها هم بوسیله معاف کردن از عوارض مالیاتی و شهرداری فقط برای ماشینهای کشاورزی و آبیاری تخفیفی قائل شوند و ضمناً در قیمت نفت و بنزین سرتاسر ایران تخفیفی بدهند. زیراملت ایران امروز یول نفت و بنزین خود را بقیمت خلیج مکرک یک می پردازد.

درست است ما هیچ هایدی نداریم و دولت هم در واقع در يك وضع عجیبی واقع شده و با این جریان مصادف شده که می- خواهند اورا در تنگنای اقتصادی بگذارند ولی از طرف دیگر ما بایستی عملاً ثابت کنیم که از موقمی که نفت ملی شده ما دیگر بقیمت خلیج مکرک حساب نخواهیم کرد و صدی پانزده تخفیف بدهند این موضوع هم مورد توجه آقای نخست وزیر قرار گرفته است که دستور فرموده اند که آقای مهندس حسینی مطالعه کنند که چقدر از هاید دولت کم میشود که بعد در هیات دولت صحبت کنند اگر موافقت بشود يك قدم مثبتی است که ممکن است با این ترتیب از قیمت نفت و مواد نفتی کم بشود بنزین را کنار می گذاریم هر چند که بنزین هم برای اتوموبیل های باری خیلی اهمیت دارد الان بنزین عراق ارز تر از بنزین ایران است و نفت و بنزین را دولت عراق به قیمت تمام شده از کمیانی می گیرد و آن ها حساب میکنند ما هم باید تخفیف هایی برای ملت ایران قائل بشویم و این کامیونتهایی که با بنزین میسوزد صرف نمیکند و صاحبان اینها که دارای یکدستگاه و دو دستگاه هستند ممکن است هستی شان از بین برود باید در بنزین هم تخفیفی قائل شد و باید در هیات دولت این موضوع را در نظر بگیرند و جناب آقای وزیر دارائی زیاد ترس از کسرها و ادات خودشان نداشته باشند و در این موقع که نفت ملی شده يك تخفیف جزئی هم که شده در دولت آقای دکتر مصدق در قیمت نفت و بنزین بدهند. بنده هم تصور میکنم که این اولین استفاده است که ملت ایران از ملی شدن نفت برایش حاصل میشود (صحیح است).

چیز دیگری که باید عرض کنم اینست که آقایان کارگران خوزستان خانه نداشته اند و در چادر زندگی می کردند و ما نفت را ملی کردیم باید بلافاصله شروع کنیم برای اینها از روی برنامه معینی بساختن خانه های کارگری چون فیلا اگر قرار بود يك کارگری خانه بدهند باین شرط بود که باید بیست سال حداقل سابقه خدمت داشته باشد، بشرط

اینکه چند تا اولاد داشته باشد و وضعی چطور باشد تا بعد بهش خانه بدهند بعد هم همراه مقداری از حقوقش کم میکنند سازمان برنامه از این اعتبارات که دارد ۵۰۰ - ۶۰۰ دستگاه در پنج نقطه نفت خیز خانه بسازد و بعد شرکت ملی نفت ۱۰۰۰ سرمایه که نداریم شرکت ملی نفت بزور سازمان برنامه یا بیانک رهمن یا بانکهای دیگر بپردازد و برای کارگر خوزستانی که بایستی حتماً يك خانه هائی احداث شود در این موقع يك کاری هم تهیه شود زیرا از روزی که بالایشگاه تعطیل شده است تقریباً میشود گفت که کارهای کنترانچی های شرکت سابق نفت تعطیل شده و ۱۳ هزار نفر کارگر کنترانچی در نقاط مختلف خوزستان داریم و این بیکارها را باید فوراً مشغول کارهای ساختمانی کرد و از بیکاری آنها جلوگیری کرد. موضوع دیگری که میخواهم عرض کنم نسبت بامورین ارتش ایران در مناطق نفت خیز است سر بازاری که در این مناطق انجام وظیفه می کنند بنده شهادت میدهم که اینها دائماً بامرک مواجه هستند اینها شب و روز فدا کاری می کنند جانبازی می کنند در آن هوای گرم چند ساعت بانفک و با آن تجهیزات جلوی آن اسکله ها در تمام مناطق کشیک می دهند و چندی پیش برای تضمین روحیه مردم آبادان و مناطق نفت خیز ستون پنجم شرکت سابق انتشار میداد که امشب قوای انگلیس بیاده خواهد شد، فردا شب قوای انگلیس بیاده خواهد شد ولی همین سرباز های رشید که گفتم در مناطق نفت خیز هستند و اغلب از نواحی سردسیر آمده اند بایک صمیمیتی بایک از خود گذشتگی تمام چیزها تمام اسکله ها تمام قسمتهایی که لازم بود پاسداری می کردند و حقیقه وظیفه ملی خودشانرا انجام دادند و چون میوه پاندازه کافی بآنها نرسیده بود بنده از دولت تقاضا کردم و تیمسار معاون وزارت جنگ هم که در هیات دولت حضور داشتند فرمودند که کرده کردند و تأمین اعتبار کردند که تا مدت تابستان يك اعتبار میوه مخصوص برای سربازان مناطق نفت خیز در نظر گرفته شود که در هوای گرم با خوردن مقدار کمی میوه و تپان های مختلف استفاده کنند و باین وسیله يك هدیه خیلی کوچکی و يك برک سبزی هم از طرف دولت باینها هدیه داده شود لازمست از ایشان تشکر کنم که باین تقاضای بنده پاسخ مثبت دادند و من تصور می کنم که ملت ایران از این عمل تقدیر خواهد کرد زیرا آنها برادران همه ما هستند و فعلاً وظیفه حفاظت نفت ایران بعهده آنها گذاشته شده و شما بدین وسیله از طرف ملت ایران دولت ایران قدرانی کرده اید و من هم از اینها تشکر می کنم چون من دیدم که چه جور جانبازی می کردند و دیدم که چند نفرشانرا گرما

زد و هلاک شدند اینست که لازم دانستم بوسیله این چند جمله هر قدر هم ناقص بود من از کلیه افسران و سربازان مناطق نفت خیز ایران و همچنین نیروی دریائی ما که شب و روز توی کانوئن و قسمتهای بهم نشیر پاسداری می کردند تشکر کنم (صحیح است) کارگران مناطق نفت خیز بقدری بیدار و روشن هستند (آشتیانی زاده - کارگران در تمام ایران روشن هستند) که اگر يك پیچی بخواهند از پایالیشگاه باز کنند هزار تا تلفن می کنند الان هر کارگری حکم يك سرباز مسلح را دارد که کاملاً مراقب و مواظب اوضاع هستند و بیدار هستند و خوشبختانه نیرنگ و افسون تا کنون در آنها مؤثر واقع نشده است (صحیح است) و اعتماد کامل بمجلس ایران و دولت و خدمتگزاران خودشان بطوری که بنده يك روز در حضور پانزده هزار شانزده هزار نفر گفتم آقایان خواهش می کنم متفرق شوید مثل اینکه به تکمه برق فشار دادم آنرا این پانزده هزار نفر متفرق شدند این انضباط و دیسیپلینی کدر کارگران هست واقفاً قابل ستایش است و این کارگران شرکت نفت ایران کاسیر شرکت سابق بودند احساسات بسیار قابل تقدیری دارند و حتی تقاضا میکردند که حاضرند اگر دولت در مضیقه مالی است از مزدهای خودشان از نصف تا نالت صرف نظر کنند این احساسات خوزستان امروز با احساساتی که سابقاً در آنجا بوده است قابل مقایسه نیست بیدرک ولا یوسف و بنده مخصوصاً از آقایان نمایندگان استدهامی کنم که هر يك از آقایان ممکن است یکی دوروز از تعطیل هفته خودشانرا تشریف بیاورند به آبادان و از مناطق نفت خیز دیدن کنند وضعیت در این مناطق بسیار خراب است یعنی تمام جنوب ایران خراب است بنادر جنوبی ایران کرمان، فارس، بلوچستان تمام خراب است اینها همه مال ایران است اینها همه برای خوزستان خراب شده است و بایستی آباد شوند برای خوزستان و خوزستان و خوزستان آباد شود برای ایران توجه فرمودید؟ بنده خواستم توجه آقایان را جلب کرده باشم از يك دست از آقایان بطور شفاهی تقاضا کردم اینجا هم تقاضا کنم دو سه روز سراسر از بفرمایند ما خدمتگزاران آقایان خواهیم بود و بنزیرائی می کنیم و می توانیم از نزدیک تمام فعالیت شرکت پنجاه ساله سابق را نشان بدهیم که هر کدام بر میگردند يك گزارش جامعی آورده باشند و بگویند شرکت نفت سابق چکار کرده آقایان بنده با کمال تأسفید عرض کنم که واقفاً بشر هم می تواند و ممکن است. باز ندگی يك بشر دیگر تا قدر مخالفت کرده باشد اینها متلاشند تا نود تا گاو از نژاد جرسی هر کدام ۲۴ کیلو ۲۵ کیلو شیر میدادند و هر کوساله ای که

طرح و تصویب لایحه فوری اجازه پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت دو ماهه مرداد و شهریور لایب رئیس - لایحه دو روزدهم

مطرح است اول فراتر میشود بعد فوریتش مطرح میشود (شرح زیر قرائت شد) مجلس شورای ملی بطوریکه خاطر نمایندگان معترم مستحضرات و در مقدمه لایحه دو روزدهم خرداد - تیرماه ۱۳۳۰ نیز توضیحاتی عرض شده انتظار دولت برای تهیه و تقدیم بودجه سال جاری روشن شدن وضع مالی و امکان تنظیم بودجه متعادلی است که علاوه بر توازن درآمد و هزینه اعتبارات کافی جهت مصارف عمرانی و بهداشتی کشور ضمن بودجه منظور شده باشد و یابی موقع افلا بودجه را اساساً داده باشند و فرضاً تا حالا اگر امکان پیدا کرده بنده معتمد که تا ده روز دیگر یعنی حالا که بیستم مرداد است و ده روز دیگر و بآخر برج مانده است و بنده اطلاع دارم که حقوق تیرماه شهرستانها هنوز داده نشده است بنابراین ما خیلی عجله نداریم بودجه مورد نظر آماده نشده از طرفی ضرورت اجاب مینماید که تا موقع تقدیم و تصویب بودجه سال و سایر پرداخت حقوق کارمندان و مصارف جاری و ضروری وزارتخانه ها و ادارات و سایر مخارج کشور بوقف خود قید فوریت تقدیم و تصویب آن را تقاضا مینمایم.

ماده واحده - وزارت دارائی اجازه داده میشود حقوق و کمک و مزایای کارمندان و خدمتگزاران و مصارف مستمر و غیر مستمر وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی و سایر کشور را در دو ماهه مرداد و شهریور ماه ۱۳۳۰ مطابق قانون يك دوازدهم فروردین ماه سال جاری مصوب پنجم اردی بهشت ماه ۱۳۳۰ از محل در آمد عمومی کشور پرداخت نماید.

نخست وزیر و وزیر دارائی و دکتر محمد مصدق معتمد ملی و ارسته **نایب رئیس - فوریت اول مطرح** است آقای صفائی موافقت یا مخالف؟ (صفائی - مخالف) بفرمایند صفائی - مخالف بنده بقوریت از این لحاظ بوده است که جناب آقای وارسته در دو دوازدهم های قبل وعده فرمودند که بودجه را تنظیم میکنند و بمجلس پیشنهاد کنند و در آخر ماه فرمودند که بواسطه کارهای نفت امکان حاصل نشده است که بودجه تنظیم بشود البته ایشان صادق هستند و گرفتاریشان خیلی زیاد است ولی بنظر بنده بودجه را مأمورین و وزارتخانه ها باید بیکره اش و ترتیب بدهند و این کار را بکنند فقط يك جرح و تعدیل هائی است که بعد میشود و بمجلس تقدیم میشود و طبقاً اگر از لحاظائی بواسطه ختام کارتقت میخواهند منتظر بشوند که کسر بودجه را از آن لحاظ تأمین کنند چون امید اصلاح

کارفت نمی بینیم یعنی از جریانات که آگاه نیستیم البته انشاء الله اطلاع بیدام بکنیم ولی فعلاً که آگاه نیستیم بنابراین اگر از لحاظ کسر بودجه بخواهند از آن قسمت تأمین شود ممکن بود يك رقم کلی در بودجه در نظر بگیرند و باین رقم بنویسند و بگویند که این رقم از در آمد نفت تأمین خواهد شد بنظر بنده باین تذکرات ممکن بود بودجه تنظیم و تقدیم بشود و يك یاد کاری از دودره وزارت ایشان مانده باشد که بوقع بودجه راداده باشند و یابی موقع افلا بودجه را اساساً داده باشند و فرضاً تا حالا اگر امکان پیدا کرده بنده معتمد که تا ده روز دیگر یعنی حالا که بیستم مرداد است و ده روز دیگر و بآخر برج مانده است و بنده اطلاع دارم که حقوق تیرماه شهرستانها هنوز داده نشده است بنابراین ما خیلی عجله نداریم بودجه مورد نظر آماده نشده از طرفی ضرورت اجاب مینماید که تا موقع تقدیم و تصویب بودجه سال و سایر پرداخت حقوق کارمندان و مصارف جاری و ضروری وزارتخانه ها و ادارات و سایر مخارج کشور بوقف خود قید فوریت تقدیم و تصویب آن را تقاضا مینمایم.

ماده واحده - وزارت دارائی اجازه داده میشود حقوق و کمک و مزایای کارمندان و خدمتگزاران و مصارف مستمر و غیر مستمر وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی و سایر کشور را در دو ماهه مرداد و شهریور ماه ۱۳۳۰ مطابق قانون يك دوازدهم فروردین ماه سال جاری مصوب پنجم اردی بهشت ماه ۱۳۳۰ از محل در آمد عمومی کشور پرداخت نماید.

نخست وزیر و وزیر دارائی و دکتر محمد مصدق معتمد ملی و ارسته **نایب رئیس - فوریت اول مطرح** است آقای صفائی موافقت یا مخالف؟ (صفائی - مخالف) بفرمایند صفائی - مخالف بنده بقوریت از این لحاظ بوده است که جناب آقای وارسته در دو دوازدهم های قبل وعده فرمودند که بودجه را تنظیم میکنند و بمجلس پیشنهاد کنند و در آخر ماه فرمودند که بواسطه کارهای نفت امکان حاصل نشده است که بودجه تنظیم بشود البته ایشان صادق هستند و گرفتاریشان خیلی زیاد است ولی بنظر بنده بودجه را مأمورین و وزارتخانه ها باید بیکره اش و ترتیب بدهند و این کار را بکنند فقط يك جرح و تعدیل هائی است که بعد میشود و بمجلس تقدیم میشود و طبقاً اگر از لحاظائی بواسطه ختام کارتقت میخواهند منتظر بشوند که کسر بودجه را از آن لحاظ تأمین کنند چون امید اصلاح

در متمم بودجه با يك فرصت بیشتری در نظر بگیرند و منظورهای فائمی و اصلاحی شان را در متمم بودجه تأمین نمایند این است که فعلاً بنده مجعلاً برای فوریت طرح لایحه دو روزدهم دلیلی نمی بینم و معتمد که آقای وزیر دارائی فوریتش را پس بگیرند و جریان عادی را طی کند ضمناً علت عدم تنظیم بودجه را بیان بفرمایند.

نایب رئیس - آقای وزیر دارائی وزیر دارائی - در ماههای گذشته هر موقع لایحه بودجه مربوط بیک دوازدهم مطرح بود از طرف نمایندگان معترم تذکراتی راجع بلزوم تنظیم و تقدیم بودجه داده شده است و دولت هم دلایل خودش را راجع بتأخیر و تنظیم و تقدیم بودجه بر عرض رسانده و تصور میکنم که هر دلیلی اینجا بیان شود در این باب تکرار مکررات خواهد بود معذک برای تذکار خاطر آقایان معترم مغفصرتی عرض می کنم عرض کنم هاید و درآمدهای قابل وصول که می توان بودجه کشور را بر اساس آن تنظیم کرد مشخص نیست و تا زمانی که در آمد مورد انتظار ما از محل نفت که بهترین منبع هایدی کشور محسوب میشود مشخص نشود به چه وجه برای دولت مقدر نیست که اقدام بتجه و تقدیم بودجه بکنند البته تهیه بودجه بمعنای که در سال های قبل معمول بوده کار سهل و آسانی است ولی چنین بودجه ای به چه وجه نظر یات و منویات اصلاح طلبانه آقایان را تأمین میکند و نتوقعات و آرزو های مردم ایران را باینجهت بنده تصور میکنم که آقایان هم همانطور که تا کنون موافقت فرموده اند در این مورد هم بعزلت مجال بدهند و فرصت بدهند که بودجه ای تنظیم بکنند که علاوه بر آنکه تعادل و توازن را تأمین بکنند از لحاظ در آمد هم طوری باشد که متناسب با هزینه باشد یعنی میزان آن طوری باشد که ما بتوانیم اینجا محل کافی برای کارهای عمرانی و تولیدی و بهداشتی و فرهنگی منظور کنیم و اما اینکه فرمودند که ده روز بآخر ماه مانده است و فوریت لازم ندارد بنده متأسفم که سابقاً که آخر برج میآوردیم اعتراض میکردند که چرا آورده ایم ایرا. میکنند که چرا آخر ماه نیآورده ایم (صفائی - عرض کردم فوریت لازم ندارد) لویایع مالی فوریت دارد یعنی پرداخت حقوق کارمندان فوریت دارد زیرا از اهم مسائل کشور است و کوچک ترین تردیدی در اطرافش نباشد کرد و علاوه جلسات مجلس شورای ملی هفته ای بگردد شده است و از اینجهت هم باید بمجلس سنا برود بنابراین ده روز خیلی نیست که شما تصور فرمودید که ما زود دست بکار

شدیم و تمجب من بیشتر از این است که فرمودید بودجه در در ظرف دو روز تهیه و تنظیم کنیم در صورتیکه بیشتر از سه هفته در خود کمیسیون بودجه در اطراف بودجه صحبت میشود و بعد می آید بمجلس اینجا هم جلسات متعددی باید صحبت بشود بنا بر این این صحیح نیست که بعد از مدت ها که ما جلسه کردیم بعد از چند ماه حالا با مجلس با یک بودجه ای بیآوریم مبتنی بر درآمد های ناقص و بی جهت چند کمیسیون و چه در جلسات علنی مجلس وقت آقایان را تلف کنیم از اینجهت بنده تقاضا می کنم که جناب آقای صفائی هم با فوریت این لایحه موافقت بفرمایند جناب آقای مهدوی ضمن بیان آنشان که فرمودند راجع براه آهن خراسان مطالبی بیان فرمودند بنده خواستم توضیحی عرض کنم که بنده همان دقیقه ای که احساس کردم که لازم است اینکار انجام بشود وظیفه ای که بر عهده بنده بود انجام دادم یعنی اداره گمرک دستور دادم که برای اخذ وجه نقد یک تکه نقدی از سازمان برنامه وزارت راه بگیرد و لوازم را ترخیص کنند و بنده خیال میکردم این موضوع تا کنون انجام شده باشد حالا که فرمودند که در کمیسیون برنامه وزارت راه اگاهی از لحاظ سپردن تعهد بوجود آمده است خواستم عرض کنم این اشکال را مرتفع میکنم و سعی میکنم که این لوازم از گمرک خارج شود تا انشاء الله منظور آقایان در اسرع وقت تأمین شود.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود بقوریت اول این لایحه دو روزدهم آقایان موافقت قیام بفرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد پیشنهادی از طرف همدای از آقایان رسیده است که قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد) ریاست معترم مجلس شورای ملی چون جلسات مجلس هفته ای يك بار شده و اگر در این جلسه لایحه دو روزدهم تصویب نشود بآخر ماه نخواهد رسید امضاء کنندگان پیشنهاد می نمایند ماده واحده ضمیمه فی المجلس مطرح شود جواد کتبه ای - ملک مدنی - صدر زاده - نورالدین امامی - نبوی - ناصر ذوالفقاری - بزرگ نیا - گنابادی و چند امضای دیگر **کشاورز صدر - بنده هم موافقت** اسلامی - بنده و آقای ارباب هم موافق هستیم **نایب رئیس - آقای وزیر دارائی** هم در این خصوص موافقت فرموده اند قرائت میشود (اینطور خوانده شد) باین طرح که آقایان نمایندگان امضاء فرموده اند اینجا بنظر کمال موافقت را دارم **وزیر دارائی**

نایب رئیس - آقای نبوی - این لایحه که باینصورت داده شده بر فرض که امروز هم در مجلس شورای ملی تصویب شود برای سه هفته دیگر کاملاً تصویب شده تلقی میشود بطوریکه دولت بتواند حقوق ها را بپردازد برای چه؟ برای اینکه مطابق آئین نامه دولت نمیتواند تقاضا بکند لایحه ای فی المجلس مطرح شود ولی میتواند تقاضا کند که یک فوریت یا دو فوریت داشته باشد این لایحه مالی است یک فوریت آنرا تقاضا کرده و این باعث میشود که امروز یک فوریتی را که رای گرفتند چاپ بشود در جلسه دیگر یعنی یک هفته دیگر مطرح شود وقتی در جلسه دیگر مطرح شد نتیجه اش برای سه هفته چهار هفته دیگر عائد میشود چون باید مجلس سنا برود و در مجلس سنا هم این جریان فوریت و چاپ راضی کند و حال آنکه که جلسات مجلس هفته ای یک روز است نتیجه این میشود که یک ماه دیگر این لایحه تصویب و قابل اجرا بشود. این بود که ما اینجا پیشنهاد کردیم که این لایحه فی المجلس مطرح شود (صحیح است) یعنی محتاج باین نباشد که چاپ شود و توزیع بشود و بعد مطرح هود از آقایان استعفا شده است که موافقت بفرمانند همین جلسه مطرح بشود و رای بدهند تا امروز تمام شده باشد تازه باید مجلس سنا برود و روز یکشنبه آتی که جلسه خواهد بود این کار تمام میشود

نایب رئیس - آقای اسلامی موافقت؟

اسلامی - موافقت

نایب رئیس - آقای ملک مدنی موافقت؟

ملک مدنی - موافقت

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد.

نایب رئیس - رای گرفته میشود پیشنهادی که شده که لایحه فی المجلس مطرح شود آقایانیکه موافقت فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد کلیات لایحه مطرح است آقای اسلامی موافقت؟

اسلامی - مخالفی

نایب رئیس - بفرمائید

اسلامی - شاید آقایان تعجب کنند که بنده چطور با فوریت موافقت و با فی المجلس هم موافقت ولی با اصل لایحه مخالفم چون در موقعی که بودجه یادوازدهم مطرح است همه گونه مطالبی که مربوط بامور مملکت و استانها باشد میشود بیان کرد بنده خواستم مثل یک نطق قبل از دستوری استفاده بکنم و احتیاجی بآمن مجلس واسم نوشتن نباشد عرض بنده خیلی مختصر است و در ظرف سه چهار دقیقه تمام میشود مطلبی که بنده میخواستم از این موقع

استفاده بکنم و عرض کنم خیلی مهم است که بنده از جناب آقای وزیر دارائی تقاضا میکنم که توجه بفرمایند اگر چه بنده بفرد فرد آقایان وزرا بطور خصوصی عرض کردم و به آقای نخست وزیر هم عرض کردم حالا هم اینجا بیان میکنم از نظر اینکه وظیفه خطیر نمایندگان انجام شده باشد و موکلین مازندران بدانند که ما درد هایشان را اینجا بیان کردیم امسال آقایان اثر بی آبی کاملاً بی سابقه یعنی چیز غیر قابل تصویری که معمرین مازندران حکایت میکنند که از صد سال با نظر سابقه نداشته است تمام رودخانهها و چشمه سارها خشک شده است بعد از دراز بی عدالتی که در باقیمانده آنها می شد تمام زراعت یعنی صدهشتاد بلکه صد نود زراعت مازندران و یک قسمت از گیلان از بین رفته مال مازندران را البته اطمینان دارم ولی مان گیلان را زیاد اطلاعی ندارم چون در آنجا بارندگی بموقعش شده بود (رفیع - بوقع نشد بعد شد) البته تمام ساکنین مازندران با استنای عده بسیار قلیلی که در شهرستانها زندگی میکنند بقیه یا زارعتند یا در دهات و مزارع هستند و یا اگر در شهرها باشند کارشان خرید و فروش برنج و چای است امسال همه اینها از بین رفته اند الان دست مردم ده نشین بدون اینکه یک من چای یا برنج عایدشان شده باشد میریزند در شهرها و دنبال کار کدائی و بیچارگی هستند بنده آنچه پیش بینی میکنم یعنی در سه چهار ماه پیش هم پیش بینی نکردم و توجه دولت را جلب کردم که مأمورینی اعزام بشوند و آن مقدار مختصری که آب هست آنرا لاقط بطور عادلانه قسمت بکنند متأسفانه توجه نشد امروز هم بنده عرض میکنم آقای وزیر دارائی اگر دولت از یک پولی فراهم نکند و کمکی بزارعین نکند بنده بر تقدیر مبینم که شاید زارعین مازندران هزار زار بریزند جلوی مجلس واز نمایندگان محترم و دولت داد خواهی کنند و شاید شدیدتر از حد آن آذربایجان در زمان ریاست وزرائی آقای منصور الملک بشود

نایب رئیس - آقای اسلامی این مطالب مربوط به دو دوازدهم نیست

اسلامی - در قسمت بودجه دو دوازدهم همه گونه صحبت میشود کرد مراجعه ای به نظامنامه بفرمائید

نایب رئیس - آقایان استعفا میکنم که از مقررات آئین نامه تخلف نفرمائید و به آقا اجازه نمیدم که زین صحبت ها را در ۲ دوازدهم بفرمائید حالا ماه ۱۲۸ فرائض میشود (ماده ۱۲۸ شرح زیر فرائض شد)

هیچگونه پیشنهاد یا تبصره یا ماده العاقبه چه در حین تقدیم از طرف دولت و چه در موقع مذاکرات از طرف نمایندگان راجع به دو دوازدهم بودجه مجاز نخواهد بود و موقع طرح آنهم بعد از توضیحات مختصر پیشنهاد کنند و جواب مختصر یک نفر مخالف اخذ رأی بعمل خواهد آمد

نایب رئیس - توضیحات مختصر یک پیشنهاد کنند

اسلامی - گفته است پیشنهاد کنند بنده نماینده هستم

نایب رئیس - باران نماینده مازندران مربوط به دو دوازدهم نیست

اسلامی - بسیار خوب این است که قبل از اینکه این پیش آمد بکنند و مازندران از بین برود بنده توجه دولت را جلب میکنم که هر چه زودتر فکری بکنند که نسبت مازندران و گیلان مساعدتی بشود حالا هر نقشه ای که دولت دارد البته نمایندگان مازندران و گیلان تسلیم هستند عرض دیگری که بنده لازم دیدم اینجا عرض کنم یک صورتی اینجا بنده در چند ماه قبل فرائض کردم راجع با شخصی که بدعی مالیه ای دارند و از آقای وزیر دارائی خواهش کردم که اینها را تعقیب کنند و این پولها را وصول بکنند و از اشخاصی که دریافت کرده اند تشریف بیاورند اینجا فرائض کنند اکثر اشخاصی که صورت دادم آن دیونشان قطعی شده است و بر حلقه اجرا در آمده است ولی در زمان وزارت یکی از وزراء که رفته است اصلاحات بکنند رفته اند تمام این پروندهها را ریخته اند توی کونی و خواسته اند آن سوابق را از بین ببرند در صورتیکه این طلب ها در درآمد دولت بسیار مؤثر است و بنده یک بار دیگر هم اینجا عرض کردم اشخاصی املاک دولتی را اجاره کرده اند و نوش جان کرده اند و محکوم شدند اداره خالصه وقت آمده است بیک ترتیبی سبیل کرده است تازه آن مال الصالح را که قرار گذاشته اند پرداخت نمی کنند و همانطور در مکاتبه و مذاکره هستند این را تقاضا میکنم جناب عالی که راجع بکارهای وزارتخانه تان علاقمند هستید توجه بفرمائید در درآمد دولت همانطور که عرض کردم بسیار مؤثر است مطلب دیگر که بنده اینجا لازم میدانم عرض کنم مطلبی است که بنده در این روزها پیشونم راجع به آنکه خلیل طهماسبی البته آنچه که از پروندهها استنباط میشود آنچه که در پرونده اقرار کرده اند و نوشته اند اینها که ما که سیاسی است و بمقیده بنده مطابق روح فائزین اساسی باید در حضور هیئت منصفه بعمل آید این است که از دولت تقاضا میکنم که هیئت منصفه را تشکیل بدهند تا ما که

ایشان در حضور هیئت منصفه باشد

نایب رئیس - آقای ملک مدنی موافقت بفرمائید

ملک مدنی - آقای اسلامی تذکراتی که دادند یک کلیاتی بود که در جای خودش صحیح است البته باید برای استان مازندران که دچار بی آبی شده است دولت یک فکری بکنند و بهترین راهش این است که ما لایحه راهسازی را که از کمیسیون بودجه گذشته و آقایان هم تقاضا کرده اند جزء دستور بگذارند و بموقع اجرا در آید و بالتبقیه کارگران مازندران و کلیه استانهای دیگر مشغول کار شوند و آقای اسلامی هم باین نظر موافقت دارند برای اینکه آن پیشنهادی که جزء دستور مجلس بود امضا فرمودند و البته این وضع بودجه وضع خوبی نیست ولی توضیحاتی که آقای وزیر دارائی دادند روشن کرد و علت تأخیر و تعویق تنظیم بودجه را بیان کردند بنده هم گذر کمیسیون بودجه هستم و بنام موافق صحبت می کنم عقیده دارم که باید بودجه بگذرانیم اما بودجه ای که تماثل باشد ارقام خیالی روی درآمد بگذارند در این مورد موافقت ندارم و در نتیجه در آخر ما دچار مضیقه و محصوره و دستور خزانه می شوند که پرداخت نکنند زیرا وزارت دارائی تا در آمد نداشته باشد نمیتواند چیزی پرداخت کند و الان آقایان میدانند که ما مقدار زیادی اعتبار برای راهسازی ساختمان های بهداشتی و فرهنگی و سایر قسمت ها داشتیم که بواسطه اینکه در خزانه دولت پول نیست نتوانسته اند پرداخت کنند حق هم دارند وزارت دارائی هم منتظر خاتمه کار نفت است که مورد بحث قرار گرفته است و مورد مذاکره واقع شده است در آمد نفت ما در آمد فوق العاده ای بوده است الان هم که ملی شده است فوق العاده تر شده است ما باید یک قدری بنظر بنده تأمل کنیم که کار نفت انشاهات تا چند روز دیگر معلوم شود که آنوقت درآمد واقعی آنجا معلوم میشود و جزء بودجه آورده می شود و در آمدی که هست واقعا پیش بینی میشود و یک بودجه ای که واقعا عملی باشد آقای وزیر دارائی تهیه می کنند و بمجلس می آورند والا بودجه خیالی و تئوری که فایده ندارد بمجلس بیاورند البته احتیاجات کشور خیلی است نه در مازندران که آقای اسلامی اشاره کردند بعد در تمام نقاط ایران خراسان و مازندران و آذربایجان و غرب و همه نقاط خشکسالی بوده و کم آبی بوده حتی این کم آبی در خود تهران هم مشهود است و در نتیجه این کم آبی یک ننگی در معقول پیدا شده و لازم است که دولت پیش

بینی می کند و یک فکری برای مردمی که در آمدشان کافی نیست از قبیل راهسازی و یک کارهایی هم برای فصل زمستان و بویا بزرگ نظر بگیرد که مردم مشغول کار بشوند که هم از نظر احتیاجات و مصالح کشور یک قدمی برداشته شده باشد و هم مردمی که بیکار هستند مشغول کار شوند و همانطور که آقای نبوی فرمودند حالا که ما این را تصویب کنیم چون باید برود بمجلس سنا در هفته طول میکشد و متأسفانه آن تصمیمی بود که کمیسیون همکاری مجلسین گرفت طور است چون حالا جناب آقای رفیع هم مقام الملک رئیس آن کمیسیون هستند بنده افتخار فرصت می کنم و عرض می کنم ما نظر مشورتی سنا را قبول نداریم مشورت چیست آقای (صحیح است) مجلس که جنبه خصوصی و شخصی ندارد مجلس تابع قانون ساسی است هر چه قانون اساسی گفته ما باید اجرا کنیم چه مشورتی آقا؟ هر کار مالی که جزء مختصات مجلس شورای ملی است بوقفه بر می خورد برای اینکه برود به مجلس سنا مگر ما تابع مجلس سنا هستیم ا تابع قانون اساسی هستیم و باید قانون اساسی را اجرا بکنیم آقای رفیع بنده از جناب عالی و سایر اعضاء کمیسیون تقاضا می کنم در این موضوع تجدید نظر بفرمائید حق مجلس شورای ملی را حفظ بکنید ما نباید حق این مجلس را که در واقع میراث گذشته بوده است و حق آیندگان است برایگان از دست بدهیم (صحیح است)

نایب رئیس - چون مخالفی نیست بمجلس سنا فرستاده می شود

(۵ - طرح لایحه نیست)

میلویون ریال اعتبار

جهت دفع سن)

نایب رئیس - لایحه بیست میلیون ریال اعتبار جهت دفع سن مطرح است فوریتش تصویب شده لایحه قسرات می شود

(شرح ذیل خوانده شد)

مجلس شورای ملی چون از آفات نباتی بومی که همه ساله خسارت هنگفتی بزرراحت میرساند تقریباً احصار بعضی از مالک شرقی دارد سن میباشد که در سنوات اخیر بر اثر عدم مبارزه دامنه دار کافی و بی رویی طرفه سوزاندن آن در اغلب نقاط حاصلخیز پراکنده و شتر شده و تاکنون برخلاف انتظار در ۲ ولایت لایحه گذاشته که ایجاب بینداید تصمیم و تدابیر جدی مستوری برای دفع آن اتخاذ شود زیرا بتجربه مسلم گردیده مادام که باین نامه کامل و وسیع و منظمی نسبه بدفع سن اقدام نشود عملیات مبارزه در باره ای نقاط آنهم بطور ناقص و غیر

مستمر منتج بتبیه غیر مطلوبه که عبارت از حتی الامکان ریشه کن ساختن این آفت بزم است نخواهد بود وزارت کشاورزی بسا تجربیات و مطالعاتی که منحصراً در باب دفع سن دارند پس از مشاوره و مذاکره عمیق برای اینکه تا آخرین سرحدات امکان از مضرات این آفت مؤدی جلوگیری شود برنامه ای برای چهار سال تنظیم نموده است که اجراء آن دست کم با وضع کنونی متضمن ۱۸۰ میلیون ریال هزینه خواهد بود که بایستی متناسب با تجهیزات ممکنه در ظرف چهار سال پرداخت شود چون وضع مالی کشور فعلاً اجازه تمهیدات این اعتبار مربوط را علاوه بر بودجه وزارت کشاورزی نمیدهد و ترک مبارزه با سن نیز جایز نیست و حتماً دولت بحکم مصلحت اقتصادی وظیفه دار اقدام مؤثر در این موضوع میباشد عجله تا حصول بهبودی در اوضاع مالی بعد اقل مبنای که در سال جاری مورد احتیاج است و وضع مالی اجازه تأمین آنرا میدهد اکتفا شده بدین منظور ماده واحده زیر تقدیم و تصویب آن باقیه فوریت درخواست می شود:

ماده واحده - - - - -
اجازه داده می شود مبلغ بیست میلیون ریال که وزارت کشاورزی برای مصارف دفع آفت سن علاوه بر اعتبار منظور در ماده ۴۰ بودجه مربوطه با استفاده از مازاد اعتبار مخصوص دفع ملخ در سال ۱۳۳۰ احتیاج دارد از محل درآمد عمومی سال جاری کشور در اختیار آن وزارت به گذارد

تبصره ۱ - وزارت کشاورزی مجاز است در موارد ضروری و فوری احتیاجات مربوط به مبارزه با آفت سن و سایر آفات کشاورزی را بدون رعایت مقررات منقصره با ملاحظه صرفه و صلاح دولت و در حداقل قیمت ممکنه انجام دهد

تبصره ۲ - مازاد اعتبار مخصوص دفع ملخ برای خرج مبارزه با آفت سن قابل استفاده و پس از وضع آنچه که از این محل و اعتبار دفع آفات منظور در بودجه وزارت کشاورزی میتوانست استفاده کنند مطابق اجازه مندرج در ماده بالا از درآمد عمومی کشور پرداخت خواهند شد

نخست وزیر دکتر محمد مصدق
وزیر دارائی محمد علی وارسته
وزیر کشاورزی فرمند

نایب رئیس - آقای فرهودی (یکی از نمایندگان - نیستند) آقای مهدی ارباب بفرمائید

مهدی ارباب - مخالفت بنده مربوط بیک تبیعی است که در هر عملی در سراسر کشور هابقت نشان داده می شود موضوع دفع آفت چیزی است که نباید منحصراً بنطاق خاصی باشد در خیلی

از نقاط آنچه که بنده اطلاع دارم باز مربوط به حوزه انتخابیه خودم است مربوط ببلوچستان است و خود بنده میدانم مردم گرسنه و برهنه آنجا میجانا و بلاعوض هزارها نفر همکاری کرده اند با قسمت های دفع ملخ نه کوچکترین تشریفی بآنها شده نه کوچکترین وسیله ای برای کشاورزی آنها فراهم شد حتی نماینده بانک کشاورزی هم که بعضی قسمت ها رفته کمک بکنند بزرگترین و کشاورزان آنها با شخص معین کمک کرده و باز به آن زارع بدبختی که چیزی نداشته و می بایستی باو کمک بکنند باو کمک نشده است دولت هم یک بودجه ای می گیرد و مأمورین دفع آفت هم در همین حال که در بعضی قسمت ها در قسمت آفت ملخ خوب فعالیت کرده اند و هم عاقلان کثیر صحتی در عمل آنها نشده و بنده هم مقدم این بودجه هم که گرفته میشود باز بطور اختصاص در یک جاهائی بمصرف میرسد و جنبه عمومی ندارد و بنا بر این بنده موافقت ندارم تا وقتی که نظر عمومیت در کارها پیدا شود

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر (چند نفر از نمایندگان - نیستند) آقای صدر زاده بفرمائید

صدر زاده - بنده تصور می کنم که یکی از مهمترین وظایف وزارت کشاورزی مبارزه با آفات نباتی است مبارزه با آفات نباتی بدست یک نفر انجام پذیر نیست بلکه یکی از مسائلی است که حکومت بایستی بشنایندگی از هیئت اجتماع در این خصوص اقدام بکند ملاحظه بفرمائید که وقتی یک مزرعه ای دچار آفت ملخ یا سن میشد یک نفر کشاورز مدت زیادی در سال تهیه محصول علاوه بر اینکه سستی او بواسطه آفت ملخ و سن از کف می رود نتوانی مملکت هم نقصان میرسد و خواهی نتوانی ضرر این حادثه متوجه سایر مردم غیر از طبقه کشاورز هم خواهد شد بنابراین بنده تصور میکنم یکی از مهم ترین مخارجی که دولت مکلف است در مملکت بشنایندگی این کارشناسی که آمده است برای آب زده اند و چاههای آرتزین، بعضی ها آبهایشان آمده بیرون ولی بعضی ها کبیر کرده متخصص و کارشناس هم ندارند این است که بنده خواستم استعفا بکنم که این کارشناس اعزام بشود بقسمت شمال برود در آنجا با مردمی که دست بمعلباتی زده اند تماس بگیرد که برای آبیاری کشور مفید واقع شود

نایب رئیس - بکفایت مذاکرات

نایب رئیس - آقای نبوی
 داده شده بر فرض که امروز هم در مجلس شورای ملی تصویب بشود برای سه هفته دیگر کاملاً تصویب شده تلقی میشود بطوریکه دولت بتواند حقوق ها را بپردازد برای چه؟ برای اینکه مطابق آیین نامه دولت نمیتواند تقاضا بکند بلایه ای فی المجلس مطرح شود ولی میتواند تقاضا کند که یک فوریت یا دو فوریت داشته باشد این لایحه مالی است یک فوریت آنرا تقاضا کرده و این باعث میشود که امروز بیک فوریتی را که رأی گرفته چاب بشود در جلسه دیگر یعنی یک هفته دیگر مطرح شود وقتی در جلسه دیگر مطرح شد نتیجه اش برای سه هفته چهار هفته دیگر عائد میشود چون باید مجلس سنا برود و در مجلس سنا هم همین جریان فوریت و چاب راطی کند و حال آنکه که جلسات مجلس هفتای یک روز است نتیجه این میشود که یک ماه دیگر این لایحه تصویب و قابل اجرا بشود. این بود که ما اینجا پیشنهاد کردیم که این لایحه فی المجلس مطرح شود (صحیح است) یعنی محتاج باین نباشد که چاب بشود و توزیع بشود و بعد مطرح هود از آقایان استفاده شده است که موافقت بفرمانند همین جلسه مطرح بشود و رأی بدهند تا امروز تمام شده باشد تازه باید بمجلس سنا برود و روز یکشنبه آتی که جلسه خواهد بود این کار تمام میشود

نایب رئیس - آقای اسلامی
 موافقت؟

اسلامی - موافقت
نایب رئیس - آقای ملک مدنی
 موافقت؟

ملک مدنی - موافقت
بعضی از نمایندگان - مخالف
 ندارد.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود پیشنهادهای که شده که لایحه فی المجلس مطرح شود آقایان بیکه موافقت فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد کلیات لایحه مطرح است آقای اسلامی موافقت؟

اسلامی - مخالف
نایب رئیس - بفرمائید

اسلامی - شاید آقایان تمجب کنند که بنده چطور با فوریت موافقت و با فی المجلس هم موافق ولی با اصل لایحه مخالفم چون در وقتی که بودجه بودا و ازدم مطرح است همه گونه مطالبی که مربوط بامور مملکت و استانی باشد میشود بیان کرد بنده خواستم مثل یک نطق قبل از دستوری استفاده بکنم و احتیاجی بآمن مجلس واسم نوشتن نباشد مرض بنده خیلی مختصر است و در ظرف سه چهار دقیقه تمام میشود مطلبی که بنده میخواستم از این موقع

استفاده بکنم و عرض کنم خیلی مهم است که بنده از جناب آقای وزیر دارائی تقاضا میکنم که توجه بفرمائید اگر چه بنده بفرم فرد آقایان وزراء بطور خصوصی عرض کردم و به آقای نخست وزیر هم عرض کردم حالا هم اینجا بیان میکنم از نظر اینکه وظیفه خطیر نمایندگان انجام شده باشد و موکلین مازندران بدانند که ما در هایشان را اینجا بیان کردیم امسال آقایان اثر بی آبی کاملاً بی سابقه یعنی چیز غیر قابل تصور که معمرین مازندران حکایت میکنند که از صد سال با ظرف سابقه نداشته است تمام رودخانه ها و چشمه سارها خشک شده است بعد در آن بی عدالتی که در باقیمانده آنها می شد تمام زراعت یعنی صدهشتاد بلکه صد نود زراعت مازندران و یک قسمت از گیلان از بین رفته مال مازندران را البته اطمینان دارم ولی مال گیلان را زیاد اطلاعی ندارم چون در آنجا بارندگی بوقتش شده بود (رفیع - بوقتش شده بعد شد) البته تمام ساکنین مازندران با استثنای عده بسیار قلیلی که در شهرستان ما زندگی میکنند بقیه یا زارعند یا در دهات و مزارع هستند و با اگر در شهرها باشند کارشان خرید و فروش برنج و چای است امسال همه اینها از بین رفته اند الان دسته دست مردم ده نشین بدون اینکه یک من چای یا برنج بایدها شده باشد میریزند در شهرها و دنبال کار گدائی و بیچارگی هستند بنده آنچه پیش بینی میکنم یعنی در سه چهار ماه پیش هم پیش بینی کردم و توجه دولت را جلب کردم که مأمورینی اعزام بشوند و آن مقدار مختصری که آب هست آنرا لاقبل بطور عادلانه قسمت بکنند متأسفانه توجه نشد امروز هم بنده عرض میکنم آقای وزیر دارائی اگر دولت از برنامه یا از بانک کشاورزی یا از هر قسمتی یک پولی فراهم نکند و کمکی بزرگین نکند بنده برای العین میبینم که شاید زارعین مازندران هزار بار بریزند جوی مجلس و از نمایندگان معترم و دولت داد خواهی کنند و شاید شدیدتر از حادته آذربایجان در زمان ریاست وزرائی آقای منصور الملک بشود

نایب رئیس - آقای اسلامی این مطالب مربوط بود و از دم نیست.

اسلامی - در قسمت بودجه و از دم همه گونه صحبت میشود کرد مراجعه ای به نظامنامه بفرمائید

نایب رئیس - آقایان استدعا میکنم که از مقررات آیین نامه تعضلف بفرمائید و به آقا اجازه نمیدهم که این صحبت ها را در ۲ دوازدهم بفرمائید حالا ماه ۱۲۸ قرائت میشود

(ماده ۱۲۸ شرح زیر قرائت شد)

هیچگونه پیشنهاد یا تبصره یا ماده العاقیه چه در حق تقدم از طرف دولت و چه در موقع مذاکرات از طرف نمایندگان راجع بودا و از دم بودجه مجاز نخواهد بود و موقع طرح آنهم بعد از توضیحات مختصر پیشنهاد کنند و جواب مختصر یک نفر مخالف اخذ رأی بعمل خواهد آمد

نایب رئیس - توضیحات مختصر یک پیشنهاد کننده.

اسلامی - گفته است پیشنهاد کننده بنده نماینده معتم

نایب رئیس - باران نماینده مازندران مربوط بود و از دم نیست

اسلامی - بسیار خوب. این است که قبل از اینکه این پیش آمد بکنند و مازندران از بین برود بنده توجه دولت را جلب میکنم که هر چه زودتر فکری بکنند که نسبت بمازندران و گیلان مساعدتی بشود حالا هر قشقه ای که دولت دارد البته نمایندگان مازندران و گیلان تسلیم هستند عرض دیگری که بنده لازم دیدم اینجا عرض کنم یک صورتی اینجا بنده در چند ماه قبل قرائت کردم راجع باشخاصی که بدهی مالیهائی دارند و از آقای وزیر دارائی خواهش کردم که اینها را تعقیب کنند و این پولها را وصول بکنند و از اشخاصی که دریافت کرده اند تشریف بیاورند اینجا قرائت کنند اکثر اشخاصی که صورت دادم آن دیونشان قطعی شده است و بمرحله اجرا درآمده است ولی در زمان وزارت یکی از وزراء که رفته است اصلاحات بکنند رفته اند تمام این پرونده ها را ریخته اند توی کونی و خواسته اند آن سوابق را از بین ببرند در صورتیکه این طلب ها در درآمد دولت بسیار مؤثر است و بنده یک بار دیگر هم اینجا عرض کردم اشخاصی املاک دولتی را اجاره کرده اند در مازندران مال الاجاره را خورده اند و نوش جان کرده اند و محکوم شدند اداره خالصه وقت آمده است بیک ترتیبی سجل کرده است تازه آن مال الصلح را که قرار گذاشته اند پرداخت نمی کنند و همانطور در مکاتبه و مذاکره هستند این را تقاضا میکنم جناب عالی که راجع بکارهای وزارتخانه تان علاقمند هستید توجه بفرمائید در درآمد دولت همانطور که عرض کردم بسیار مؤثر است. مطلب دیگر که بنده اینجا لازم میدانم عرض کنم مطلبی است که بنده در این روزها میبینم راجع به آنکه خلیل طهماسبی البته آنچه که از پرونده ها استنباط می شود آنچه که در پرونده قرار کرده اند و نوشته اند این معاکه معاکه سیاسی است و بقیه بنده مطابق روح قانون اساسی باید در حضور هیئت منصفه بعمل آید این است که از دولت تقاضا میکنم که هیئت منصفه را تشکیل بدهند تا معاکه

ایشان در حضور هیئت منصفه باشد

نایب رئیس - آقای ملک مدنی موافقت بفرمائید

ملک مدنی - آقای اسلامی تذکراتی که دادند یک کلیاتی بود که در جای خودش صحیح است البته باید برای استان مازندران که دچار بی آبی شده است دولت یک فکری بکند و بهترین راهش این است که ما لایحه راهسازی را که از کمیسیون بودجه گذشته و آقایان هم تقاضا کرده اند جزء دستور بگذارند و بوقع اجرا در آید و بالتبع کارگران مازندران و کلیه استانهای دیگر مشغول کار شوند و آقای اسلامی هم با این نظر موافقت دارند برای اینکه آن پیشنهادی که جزء دستور مجلس بود امضا فرمودند و البته این وضع بودجه وضع خوبی نیست ولی توضیحاتی که آقای وزیر دارائی دادند روشن کرد و علت تأخیر و تمویق تنظیم بودجه را بیان کردند بنده هم که در کمیسیون بودجه هستم و بنام موافق صحبت می کنم عقیده دارم که باید بودجه بگذرانیم اما بودجه ای که تمایل داشته باشد نه بودجه ای که کسر داشته باشد ارقام خیالی روی در آمد بگذارند بر دارند بیاورند بمجلس آنوقت ارقام خرجش که مسلم است در نتیجه در آخر ماه چار مضیق و مضیق و دستور خزانه می شوند که پرداخت نکنند زیرا وزارت دارائی تا در آمد نداشته باشد نمیتواند چیزی پرداخت کند و الان آقایان میدانند که ما مقدار زیادی اعتبار برای راهسازی و ساختمان های بهداشتی و فرهنگی و سایر قسمت ها داشتیم که بواسطه اینکه در خزانه دولت پول نیست نتوانستند پرداخت کنند حق هم دارند وزارت دارائی هم منتظر خانه کار نفت است که مورد بحث قرار گرفته است و مورد مذاکره واقع شده است در آمد نفت ما در آمد فوق العاده ای بوده است الان هم که ملی شده است فوق العاده تر شده است ما باید یک قدری بنظر بنده تأمل کنیم که کار رفت انشاء الله تا چند روز دیگر معلوم شود که آنوقت در آمد واقعی آنجا معلوم میشود و جزء بودجه آورده می شود و در آمدی که هست واقعا پیش بینی میشود و یک بودجه ای که واقعا عملی باشد آقای وزیر دارائی تهیه می کنند و بمجلس می آورند والا بودجه خیالی و تئوری که فایده ندارد بمجلس بیاورند البته احتیاجات کشور خیلی است نه در مازندران که آقای اسلامی اشاره کردند بعد در تمام نقاط ایران خراسان و مازندران و آذربایجان و غرب و همه نقاط خشکسالی بوده و کم آبی بوده حتی این کم آبی در خود تهران هم مشهود است و در نتیجه این کم آبی یک ننگی در معقول پیدا کند و لازم است که دولت پیش

بینی می کند و یک فکری برای مردمی که در آسمان کافی نیست از قبیل راهسازی و یک کارهایی هم برای فصل زمستان و یازدهم نظر بگیرد که مردم مشغول کار بشوند که هم از نظر احتیاجات و مصالح کشور یک قدمی برداشته شده باشد و هم مردمی که بیکار هستند مشغول کار شوند و ما با این راه که آقای نبوی فرمودند حالا که ما این را تصویب کنیم چون باید برود بمجلس سنا در هفته طول میکشد و متأسفانه آن تصمیمی که کمیسیون همکاری مجلسین گرفت طور است چون حالا جناب آقای رفیع نم مقام الملک رئیس آن کمیسیون هستند بنده افتخار فرصتی کنم و عرض می کنم ما نظر مشورتی سنارا قبول نداریم مشورت چیست آقا (صحیح است) مجلس که جنبه خصوصی و شخصی ندارد مجلس تابع قانون ساسی است هر چه قانون اساسی گفته ما باید اجرا بکنیم چه مشورتی آقا هر کار مالی که جزء مختصات مجلس شورای ملی است بوقته بر می خورد برای اینکه برود به مجلس سنا مگر ما تابع مجلس سنا هستیم تابع قانون اساسی هستیم و باید قانون اساسی را اجرا بکنیم آقای رفیع بنده از جناب عالی و سایر اعضاء کمیسیون تقاضا می کنم در این موضوع تجدید نظر بفرمائید حق مجلس شورای ملی را حفظ بکنید ما نباید حق این مجلس را که در واقع میراث گذشته بوده است و حق آیندگان است برایگان از دست بدهیم (صحیح است)

نایب رئیس - چون مخالفی نیست بمجلس سنا فرستاده می شود

(۵ - طرح لایحه بودت میلیون ریال اعتبار جهت دفع سن)

نایب رئیس - لایحه بیست میلیون ریال اعتبار جهت دفع سن مطرح است فوریتش تصویب شده لایحه قسرات می شود.

(شرح ذیل خوانده شد)

مجلس شورای ملی چون از آفات نباتی بومی که همه ساله خسارت هنگفتی بزرهات میرساند و تقریباً احصار بعضی از مالک شرقی دارد سن میباشد که در سنوات اخیر بر اثر عدم مبارزه دامنه دار کافی و بی رویی طرفه سوزاندن آن در اغلب نقاط حاصلخیز پراکنده و شتر شده و تاکنون برخلاف انتظار در ۲ ولایت لانه گذاشته که ایجاب مینماید تصمیم و تدابیر جدی مستیری برای دفع آن اتخاذ شود زیرا تجربه مسلم گردیده مادام که با برنامه کامل وسیع و منظمی نسبت بدفع سن اقدام نشود عملیات مبارزه در باره نقاط آرم بطور ناقص و غیر

مستمر منتج بشنیه غیر مطلوبه که مبارزت از حتی الامکان ریشه کن ساختن این آفت بزم است نخواهد بود وزارت کشاورزی بسا تجربیات و مطالعاتی که متخصصین در باب دفع سن دارند پس از مشاوره و مذاکره عمیق برای اینکه تا آخرین سرحد امکان از مضرات این آفت موذی جلوگیری شود برنامه ای برای چهار سال تنظیم نموده است که اجراء آن دست کم با وضع کنونی متضمن ۱۸۰ میلیون ریال هزینه خواهد بود که باستی متناسب با تجهیزات ممکنه در ظرف چهار سال پرداخته شود چون وضع مالی کشور فعلاً اجازه تمهیداتین اعتبار مربوط را علاوه بر بودجه وزارت کشاورزی نمیدهد و ترک مبارزه با سن نیز جایز نیست و حتماً دولت بحکم صحت اقتصادی وظیفه دار اقدام و اثر در این موضوع میباشد عیالاً تا حصول به بودی در اوضاع مالی بعد اقل مبلغی که در سال جاری مورد احتیاج است و وضع مالی اجازه تأمین آنرا زیر تقدیم و تصویب آن بایند فوریت درخواست می شود

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده می شود مبلغ بیست میلیون ریال که وزارت کشاورزی برای مصارف دفع آفت سن علاوه بر اعتبار منظور در ماده ۴۰ بودجه مربوطه با استفاده از مازاد اعتبار مخصوص دفع ملخ در سال ۱۳۳۰ احتیاج دارد از محل درآمد عمومی سال جاری کشور در اختیار آن وزارت به گذارد

تبصره ۱ - وزارت کشاورزی مجاز است در موارد ضروری و فوری احتیاجات مربوط به مبارزه با آفت سن و سایر آفات کشاورزی را بدون رعایت مقررات مناقصه با ملاحظه صرفه و صلاح دولت و در حداقل قیمت ممکنه انجام دهد

تبصره ۲ - مازاد اعتبار مخصوص دفع ملخ برای خرج مبارزه با آفت سن قابل استفاده و پس از وضع آنچه که از این محل و اعتبار دفع آفات منظور در بودجه وزارت کشاورزی میتوانست استفاده کنند مطابق اجازه مندرج در ماده بالا از درآمد عمومی کشور پرداخت خواهد شد

نخست وزیر دکتر محمد مصدق
 وزیر دارائی محمد علی وارسته
 وزیر کشاورزی فرمند

نایب رئیس - آقای فرودی (یکی از نمایندگان - نیستند) آقای مهدی ارباب بفرمائید

مهدی ارباب - مخالفت بنده مربوط بیک تبیعی است که در هر صلی در سراسر کشور هاجت نشان داده می شود. موضوع دفع آفت چیزی است که نباید مختصر بنقاط خاصی باشد در خیلی

از نقاط آنچه که بنده اطلاع دارم باز مربوط به حوزه انتخابیه خودم است مربوط ببلوچستان است و خود بنده میدانم مردم گرسنه و برهنه آنجا میجانا و بلاعرض هزار ها نفر همگاری کرده اند با قسمت های دفع ملخ، نه کوچکترین تشریفی بآنها شده نه کوچکترین وسیله ای برای کشاورزی آنها فراهم شد حتی نان بنده بانک کشاورزی هم که بعضی قسمت ها رفته کمک بکنند بزرگین و کشاورزان آتم با اشخاص معین کمک کرده و باز به آن زارع بدبختی که چیزی نداشته و می باستی باو کمک بکنند باو کمک نشده است دولت هم یک بودجه ای می گیرد و مأمورین دفع آفت هم در همین حال که در بعضی قسمت ها در قسمت آفت ملخ خوب فعالیت کرده اند معیناً کنترل صحیحی در عمل آنها نشده و بنده معتقدم این بودجه هم که گرفته میشود باز بطور اختصاص در یک جاهائی بمصرف میرسد و جنبه عمومی ندارد و بنا بر این بنده موافقت ندارم تا وقتی که نظر عمومیت در کارها پیدا شود.

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر (چند نفر از نمایندگان - نیستند) آقای صدر زاده بفرمائید

صدر زاده - بنده تصور می کنم که بکروز مهمترین وظایف وزارت کشاورزی مبارزه با آفات نباتی است مبارزه با آفات نباتی بدست یکنفر و یک فرد انجام پذیر نیست بلکه یکی از مسائلی است که حکومت باستی بنماید یکی از هیئت اجتماع در این خصوص اقدام بکنند ملاحظه بفرمائید که وقتی یک مزرعه ای دچار آفت ملخ یا سن میشود یک نفر کشاورز مدت زیادی در سال وقت خودش را صرف کرده است برای تهیه محصول علاوه بر اینکه هستی او بواسطه آفت ملخ و سن از کف می رود بتولید مملکت هم نقصان میرسد و خواهی نخواهی ضرر این حادثه متوجه سایر مردم غیر از طبقه کشاورز هم خواهد شد بنابراین بنده تصور میکنم یکی از مهمترین مخارجی که دولت مکلف است در مملکت بنماید همین مخارجی است که برای دفع آفات نباتی و زراعتی مخصوص ملخ و سن می نماید در همین سال گذشته وزارت کشاورزی اگر مبارزه دامنه دار و وسیعی را در مورد ملخ نکرده بود زبان فوق العاده ای بمصوب جنوب و نقاط دیگر میرسید و شاید ما الان با این عسرتی که در خزانه مملکت داریم ناچار میشدیم که از خارج گندم برای آذوقه و خوراک مردم وارد کنیم و از ارزیکه با زحمات زیاد تحصیل می شود مصرف این کار بکنیم مشاهه دفع

نایب رئیس - بکفایت مذاکرات

رای گرفته میشود آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اغاب برخاستند) تصویب شد پیشنهادات قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای فقیه زاده بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم عملیات مبارزه باسن در تمام کشور يك مرتبه شروع شود و تحت نظر معتمدین محل عمل نمایند.

نایب رئیس - آقای فقیه زاده

فقیه زاده - یکی از لواج معتمدی که دولت بمجلس آورده همین لایحه دفع آفات و مبارزه با سن است استدعا می

کنم آقای وزیر کشاورزی توجه بفرمایند در اطراف این لایحه است عرض ضرورت

یکی از لواج معتمدی که دولت آورده است بمجلس همین لایحه مبارزه با آفت سن است

و بنده پیشنهاد کردم که این مبارزه در تمام کشور یکدفعه شروع بشود حالت هم دارد

چون پارسال در بعضی از بلوکات قزوین شروع بفساد سکرده بود بنده از وزارت

کشاورزی تقاضا کردم و یک مقدار اعتبار دادند که در این بلوکات مبارزه بشود

متأسفانه این مبارزه چون در زنجان نشد دومرتبه سن از اراضی زنجان بلند شد آمد

بلوکات قزوین ۱۰ الی ۱۵ هزارم هکتار آلوده است و من پیشنهاد کردم که این مبارزه یکمرتبه

در تمام کشور شروع بشود تحت نظر معتمدین محل عمل بشود چون اگر معتمدین نظارت

بکنند نمی گذارند حیف و میل بشود این پیشنهاد بنده بود و امیدوارم که آقایان هم

موافقت بفرمایند باین پیشنهاد و رای بدهند.

نایب رئیس - آقای وزیر

کشاورزی.

وزیر کشاورزی - عرض کنم حضور آقا در ۲۱ ولایت سن آمده است

و برای همه آنها مأمورینی معین کرده ایم قبلاً هم بکفرت فرستادیم که تمام این نقاط

را بروند تفتیش بکنند که درجه نواحی سن هست (قبادیان - در قسمتهای غرب خلیج

خیلی زیاد است) عرض کردم در ۲۱ ولایت سن آمده البته شست سن در قسمت خوارو

ورامین و ساوه است در نقاط دیگر تازه ظهور کرده است و بشتن آنجا نیست بنده

تمام مأمورینی که باید باین ۲۱ ولایت بروند همه را تعیین کرده ام و احکامشان را صادر

کرده ام و حاضر است و انتظار دارم که آقایان این اعتبار را تصویب بفرمایند که فوری

با این مأمورین راهزما بکنیم و امیدوارم همانطوریکه مأمورین وزارت کشاورزی و

مردم کمک کرده اند برای دفع ملخ امیدوارم باز مأمورین وزارت کشاورزی و همچنین

مردم کمک بکنند تا اشاعه در ظرف ۲ و ۳ ماه در دفع سن هم موفقیت حاصل کنیم که

آبروی مأمورین کشاورزی در حضور آقایان معفوظ شود و امیدوارم که نگذارند این بولی که داده میشود حیف و میل بشود رابین

اعتباری که اینجا میدهم نقله نشود که آبروی شخص بنده هم در خدمت آقایان معفوظ بماند

فقیه زاده - پس گرفتیم.

نایب رئیس - پیشنهادی از طرف آقای معین زاده رسیده که پیشنهاد خرج

است قرائت میشود ولی چون پیشنهاد خرج است وارد نیست

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم تبصره زیر بقانون اعتبار

دفع سن افزوده شود: تبصره: وزارت کشاورزی مکلف

است مبلغ ۴۰ هزار ریال برای مبارزه با آفات بیسته مناطق گران اختصاص بومصرف

تهیه سم و سمپاشی رسانیده بوقوع اقدام نماید.

نایب رئیس - پیشنهاد خرج است پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(پیشنهاد آقای سالار بیزادی شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد می نمایم که دفع آفت سن اختصاص بنقاط معینی نداشته باشد و وزارت کشاورزی با دقت کامل تمام نقاطی

را که سابقه آفت سن داشته اند مطالعه نموده و در تمام آن نقاط یکمرتبه این عمل

و رفع سن شروع شود **سالار بیزادی**

نایب رئیس - آقای سالار بیزادی

سالار بیزادی - عرض بنده این است جناب آقای وزیر کشاورزی در جواب

جناب آقای فقیه زاده توضیح میدادند که این اعتبار برای ۲۱ نقطه از کشور است

در صورتیکه بنظر بنده برای ۲۱ ولایت انحصار کردن این مبلغ و برای نقاط معینی

هیچ مورد ندارد و استدعا میکنم از جناب عالی که دستور بفرمایند درست مطالعه بشود

چون نقاطی هستند که سابقه سن دارند و دفع آفت باید در آنجا عملی بشود حالا اگر

آمدیم بجای ۲۱ نقطه ۲۲ نقطه شد بنظر بنده هیچ ایرادی ندارد که بآن یک نقطه

دیگر هم توجه بفرمایند و ترجیح بلامرجهی نباید داد استدعا می کنم که اگر صرف نظر

بکنید.

نایب رئیس - آقای وزیر

کشاورزی.

وزیر کشاورزی - این که بنده عرض کردم ۲۱ نقطه مطابق صورتی است

که از ادارات کشاورزی شهرستانها واصل شده البته شکی نیست که این یک عدد

قاطعی نخواهد بود اگر خدای نکرده در یک نقطه دیگر سن پیدا شد آن نقطه

بیست و دوم یا بیست و سوم بوده قطعاً بآن نقاط هم مأمور اعزام خواهد شد و در دفع سن اقدام خواهد شد آقای سالار بیزادی

حضر تالی ملاحظه فرمایند که این اعتبار فقط برای این ۲۱ ولایتی که عرض کردم سن آمده نیست هر کجا که این آفت دیده شود

شروع مبارزه خواهد شد.

سالار بیزادی - چون میفرمایند در تمام نقاط کشور عمل می کنیم پس

گرفتم.

نایب رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(پیشنهاد آقای ملک مدنی شرح زیر قرائت شد)

تبصره زیر را پیشنهاد می نمایم در هر شهرستان سه نفر از معتمدین

محل یا اعضاء انجمن شهر یا مأمورین کشاورزی تشریک مساعی نموده و نظارت

نمایند **ملک مدنی**

نایب رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده بجناب آقای فرمند وزیر کشاورزی اعتماد کامل دارم

زیرا سالهاست بنحویه فکرایشان آشنائی کامل دارم که ایشان در کارهایشان دقیق

هستند و دقیق دارم هر جا که زیر نظر ایشان باشد با قوی و درستی پیش میرود ولی در

بعضی از نقاط یک مسووعاتی بنده داشتم که موجب شد بنده این تبصره را پیشنهاد

کنم و آن این بود که بعضی از مأمورین جزء مبارزه با دفع سن که محل رفتن بودند

یک خلاف انتظارات از آنها مشاهده شد بنده مستعدم اگر جناب عالی موافقت داشته

باشید این تبصره اضافه شود که در هر شهرستانی که شروع مبارزه با دفع سن میکنند

مردم آن شهرستان هم نظارت کنند و با مأمورین شما تشریک مساعی کنند همان

طوریکه شما الان در اینجا فرمودید که معتمدین محل نظارت مستجابی نیست فقط

برای اطلاع و دیدن و جلوگیری از تخلف آنها و در این حدود است اگر عده کمتر

باشند رئیس انجمن باشد یا یک نفر باشد بهتر بنظر می آید و الا نظارت بآن طریق کار

را فلج می کند بعد آقای وزیر کشاورزی می آید می گویند که فلان انجمن مخالفت

کرد پول میخواهیم ، بوقوع نداد فلان کسرا میخواهیم استخدام بکنیم نگذاشتند

یا از این قبیل حرفها بنده خواهش میکنم که جناب آقای ملک موافقت بفرمایند که

وزارت کشاورزی خود این مبارزه را بعهده بگیرد که مسئولیت لوٹ نشود و اگر تخلفی

شده ما گرفتار معتمدین محل نشویم چون از معتمدین محل اغلب آقایان نمایندگان

شهرستانها رودر بایستی دارند با آن رودر بایستی که دارند منظور عملی نمی شود این عرض بنده است

نایب رئیس - آقای وزیر کشاورزی بفرمایند

وزیر کشاورزی - استدعا می کنم آقای ملک توجه بفرمایند

البته شکی نیست که اگر معتمدین محل در کارهای دولت نظارت بکنند بسیار کار مفیدی است چنانچه روی همین اصل قانون اساسی انجمنهای ایالتی و ولایتی را در نظر گرفته است اما بدون این تبصره عرض

کنم خود بنده همین عمل را کرده ام و بعد هم خواهم کرد چند روز پیش رفتم بودم

بوزارین یکمده از خورده مالکین را جمع کردم و تقاضا کردم که یک نماینده بدون

اینکه بولی بدیم مجانی بخرج خودشان بفرستند چون آنها ملاحظه میکنند باینکه در آن نقطه که ما دفع سن میکنیم نظارت

از مالکین و کشاورزان یک کمیسیون بکنند آنها هم قبول کردند که مجانی بکنند نماینده بفرستند همینطور هم بشورای

کشاورزی نوشته شد که یک دو نفر نماینده بفرستند این عمل را بدون اینکه قانونی

باشد ما میکنیم چون اگر قانون باشد که معتمدین محل باینده قضیه لوٹ میشود و با

در کار دچار وقفه میشویم در عملیات دفع آفت سن پس بنده استدعا میکنم از آقای

ملک مدنی چون این منظور ایشان عملی خواهد شد و در هر نقطه که میسر باشد معتمدین

محل باینکه واد در بیاورند و ناز نکنند بنده معتمدین محل را بامورین وزارت کشاورزی

انجام وظیفه نکنند و مسئولیت را بعهده معتمدین محل بگذارند این عقیده بنده

است و در اغلب جاها که دیده ایم این نتیجه را داده است بنده از جناب آقای ملک مدنی

استدعا می کنم اگر واقعا متقاعدند که معتمدین محل نظارت استصوابی داشته

باشند یعنی اگر هر کاری را که مأمورین میخواهند بکنند معتمدین تصویب و نظارت

بکنند کار لوٹ میشود و پیشرفت نمی کند اگر منظور نظارت استصوابی نیست فقط

برای اطلاع و دیدن و جلوگیری از تخلف آنها و در این حدود است اگر عده کمتر

باشند رئیس انجمن باشد یا یک نفر باشد بهتر بنظر می آید و الا نظارت بآن طریق کار

را فلج می کند بعد آقای وزیر کشاورزی می آید می گویند که فلان انجمن مخالفت

کرد پول میخواهیم ، بوقوع نداد فلان کسرا میخواهیم استخدام بکنیم نگذاشتند

یا از این قبیل حرفها بنده خواهش میکنم که جناب آقای ملک موافقت بفرمایند که

وزارت کشاورزی خود این مبارزه را بعهده بگیرد که مسئولیت لوٹ نشود و اگر تخلفی

شده ما گرفتار معتمدین محل نشویم چون از معتمدین محل اغلب آقایان نمایندگان

شهرستانها رودر بایستی دارند با آن رودر بایستی که دارند منظور عملی نمی شود این عرض بنده است

نایب رئیس - پیشنهاد مشابهی از طرف آقای مدلل رسیده است قرائت

میشود (شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره زیر بساده تبصره: دفع آفت سن و ملخ در هر

شهرستان زیر نظر کمیسیونی مرکب از فرماندار و رئیس کشاورزی و رئیس دارائی

و چهار نفر از وجوه مالکین و کشاورزان بعمل خواهد آمد **مدلل**

نایب رئیس - آقای مدلل بفرمایند

وزیر کشاورزی - استدعا می کنم آقای ملک توجه بفرمایند

باین ها کمک بکنند تشریک مساعی بکنند همه اش با حکم نمی شود اگر بر رئیس کشاورزی یا بر رئیس زاندارمری بنویسید

کار پیشرفت نمیکند حتما نباید زود توی سر کدخدا که نباید خبر از مالککش که

کاغذی بنویسد که ما کمک بکنیم بالا بدهید جو بدهید گندم بدهید بهش کمک

خواهند کرد این یکی بعلاوه در کارها که نباید افراط و تفریط بکنیم چندی پیش

از این بود که در کابینه گذشته قانونی آوردند اینجا که تمام کارهای ولایات

را بولایات مراجعه کنند گفتند آقای مدلل که زاندارمری و قشون و تمام زندگی

و مرگت ما از بین برود حالا که میگوئیم شما که می خواهید دفع ملخ

وسن بکنید دعوت سه چهار نفر لازم است می گویند جایز نیست نه بآن شوری

شور نه باین بی نمکسی آن کسی که محصولش از بین می رود دلش بیشتر می

سوزد و تا یک ماموری که خودش ذینفع نیست بعلاوه ما باید آرام آرام مردم را

در زندگی خودشان مداخله بدهیم تا کم راه حکومت خودشان را بر خودشان یاد

بگیرند مردم ولایات باید در انجمنهای ایالتی و ولایتی در کمیسیونهای شهرستانی

در این نوع کمیسیون هایی که مربوط به بهسازی دفع آفات و سایر مسائل عملی

است بروند تجربه بیاموزند تا وقتی مجلس شورای ملی می آید مردان

وزیریه و آزمووده و با تجربه باشند اینجا باید در ولایات امتحان بی لیاقتی و یا

امتحان لیاقت خودشان را بدهند تا مردم این هارا بشناسند و وقتی وکیل معین می

کنند بگویند چون این شخص در مبارزه با ملخ در ولایت خودش خوب عمل کرده

ما این را ایندهم انتخاب بکنیم ما باید و زندگی و همتی مردم محل را بخورد از آن

گذشته اهل محل بصیر ترند و واقف ترند که کدام نقطه خطرش بیشتر است و شدتش

بیشتر است و وسائل چه نوع لازم دارد غالباً مأمورینی که برای دفع اینگونه آفات

میروند باید غالباً بکوهستان بروند و وسائل دولتی که نیست در آنجا مال کرایه ای

و اسب کرایه ای نیست اینها باید بدعات مردم بروند اینجا باید اسب و الاغ و مال مردم را سوار بشوند این

است که مردم محل که بصیر ترند باید

سزا با و مائل شیبائی شروع کرده ایم اینککه حضرت تالی می فرماید این تبصره قانونی بشود این باهت می شود که ما بوقوع

خود نتوانیم شروع مبارزه بکنیم بنظر باید بفرماندار و رئیس کشاورزی بنویسیم

بشینه و نقشه این کار را بیکشد فرماندار ممکن است یک کاری داشته باشد امروز

نیاید رئیس دارائی یک کاری داشته باشد فرماندار کمیسیون بازی کار را فلج خواهد

کرد اجازه بدهید بنده با اطلاع خود حضرت تالی از وزیر کشور خواهش میکنم

که بفرمانداران تلگراف بکنند که همان طور که در قضیه دفع ملخ استاندارها و فرماندار

ها تشریک مساعی کردند در دفع سن تشریک مساعی و کمک بکنند اگر صورت

قانونی پیدا بکنند من مکلف خواهم بود آنوقت اول باید کمیسیون ۳ نفری

فرماندار و رئیس دارائی و رئیس کشاورزی تشکیل بدهیم بعد معتمدین محل را دعوت

کنیم این قضیه باهت می شود که ما بولی خرج می کنیم و کار هم بتأخیر

افتد و موقع می گذرد وسن همام متفر و نتیجه مطلوب نمیرسد اجازه بفرمایند

که آقای ملک عرض کردم این کار را خواهیم کرد از ملاکین و کشاورزان استدعا

می کنیم که کمک فکری و نظارت بفرمایند اگر قانون بشود برای بنده اسباب اط

می شود و آنوقت ممکن است که نتیجه عمل بدست نیاید استدعا می کنم که حضرت

عالی موافقت بفرمایند و پیشنهادتان را بگیرد و بنده علا این کار را خواهم

صدر زاده - جناب آقای مدلل جناب هم موافقت بفرمایند همان طوریکه فرم

این نظر را انجام خواهند داد **نایب رئیس** - آقای مدلل

گرفتید؟

مدلل - بنده پس نمی گویم

(۶) تعیین موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه)

نایب رئیس - چون عه

رای کافی نیست جلسه را ختم می کنیم

آینده روز یکشنبه ۲۷ مرداد دست

این لایحه بعد فوریت لایحه استخدام

بعد راهسازی بعد لایحه نظام وظیفه

(مجلس ۲۵ دقیقه بعد از ظهر خ

نایب رئیس مجلس شورای

نور الدین ام